

DOMBOK
TANUMS MFL. HÄRADS RÄTTER
ÅR 1787

ADonLine
A1a:79- Renoverad

*Aé: Jag har sett igenom denna dombok 2 gånger
Första gången 1 april 2014 för att leta fram ett mål, som min släkting och forskare Gerd Rahnberg tipsat mig
om. Andra gången 14 juni 2016 för att gå igenom hela domboken.*

Bild 30- sid 1

*Aé: Handstilen för väldigt många mål är erbarmligt dålig. Orden flyter ihop och ändelser
är ibland bara markerade med något långdraget, som skall föreställa bokstäver. Jag får
försöka tyda det som går och garanterar inte att jag tytt allt korrekt. Ändelserna
får jag gissa mig till.*

*Den usla handstilen tillhör den gamle häradshövdingen Dankwardt.
Efter åtskilliga genomlästa mål med hans erbarmliga handstil har det blivit
något lättare att tyda den, men detaljerna förblir osäkra.*

Wette och Tanums
Haeraders Winter Tingh
Dombok
för
Åhr 1787

Bild 30 - sid 3

Aé: Gulbrunfärgade blad- Svårläst handstil

I:N:I:C:

År 1787 den 13. Mars likmätigt föregångne allmänne kundgiörelser och tillkännagifwande hos så wäl Kongl.
Mts och Riksens Höglofl. Götha HofRätt som Lämnats Konungens Befallningshafwande förrättades af
undertecknad LagMan och häradshöfdinge i Orten det Laga Winter Ting med menige Man och allmoge af Wette
och Tanums härader å wanlige Tingstället Giästgifwargården Wiik: Närwarande samtel. häradernes nämnd:
såsom

häradsdomaren Jons Andersson i Gånehed

Oluf Mattsson i Goerlöf?

Fredrich Holmström i Litsleby

Olof Månsson i Massleberg

Anders Ohlsson i Sögård

Hans Ohlsson i Böö, Bengt Eriksson i Mälleg., Halfword Ericksson i Ek, Gustafwo? Trulss. i Bufwall, Pär

Ohlsson i Unneberg, Anders Petsson Lind i Kustorp och Oluf Ohlsson i Kalleby tillika med af TingsRätten till
handa gå CronoLänsMännen Wälaktade A.B. Hellberg och Anders Fielckander.

Sid 15

No 9

Berör Neanberg i Skee sn

Sid 61

No 35

Berör kapten **d'Orchimont**. Hans stämningsansökan mot Alexander Chevalier lyder:

Som Crono Brännwin Inspektoren och Lieutenanten Herr Adlerbaums hofjägare Alexander Shievalien förleden juhlafton Söndagen den 24 Dec: 1786 behagat jaga med sina hundar på mina ägor här på Nordkiär och emellan Klockan 10 och 11 förmiddagen skiuta en hare, alltså anhåller ödmiukl. om stämning å honom til nästa Ting at därför stå til laga answar och omgälla hwad lag förmår.

Nordkiär d. 19 febr. 1787.

W.A.v. Orchimont

Aé: Den stämde protesterar och i en bilaga står bl.a.

"...: : _ at han Alexander ännu icke ärkänner sig wara någon håfjägare, utan allenast Lieutenanten och Crono Inspektoren Wälborne herr Adlerbaums Betient, ej eller kännas wid namnet Shevalien men wäl Chevaljer, som dock icke vidare hörer till saken; till hwilken jag mig nu wända wil; och anmäla at min hufwudman Chevaljer, aldeles nekar sig hafwa Jagat eller skutit någon hare på Nordkiär eller dess ägendom; och aldraminst söndagen d:n 24de Decbr: 1786 Kläckan millan 10 och 11 förmiddagen, som den å honom utwerkade stämningen innehåller: : : _"

Aé: Annat kom fram under förhandlingen. Chevalier påstår, att han varit på jakt men på annan mark. Han sköt på en hare, som skuttade iväg och hans hundrar följde efter. Här står bland annat följande:

"...: : _ men att densamma, som ej fådt dödsskått tagit sin flycht till thet sedermera stället ther han af Chevaliers hundar blifwit tagen, hafwandes han ej heller kunnat neka, att han ju på Nordkiärs ägor med full Rustning till jagt eller Bössa och hundar blifwit funnen å förenämde tid söndagen sidstledne Juhleaftern. : : : _"

Aé: Chevalier fick böter

Sid 83

Aé: Berör Kebab Norr

No 44

Såsom Jordägare af Frälsehemmanet **Norkiär**, och thet thärwid nära belägne halfwa hemmanet **StrömsWik**, anhåller Capitainen Wälborne Herr Willh: Alb. von **Orchimont**, at, sedan han genom lagförande wid detta Ting redan lagl. wisar, huruledes af obehörig man? oloflig Jagt blifwit företagen och idkat uppå och omkring berörde hemmans tillydande ägor, Tings Rätten, till före-

Sid 85

kommande af vidare föröfwande häraf? desto häldre wille medehla honom Laga Tingsförbud : : : _

Sid 139

No 62

För Maioren Wälborne herr Conrad W: von Döbelen kärar **Fouriere Wällmanhaftige Jonas Enebohm** till soldaten Anders Alm på Anerås heden, utsökandes af honom fyratjo skgrs obetalt Inrop å Auctionen den 1 Ite nästl. April uppå Oxtorp med ränta ifrån påfölgande Michaelis tid och Rgskostnad swarandes, jemte käranden, för sden tillstädes nämдемannen Jon Ohlsson i Kalleby, som krafwet i allo ärkänna, Med anledning hwaraf Alm bör desse 46 skr med fordrad 6 procent ränta före förfallotiden samt 32 skr Expenser, nu genast hos kden sig afbördä eller utmätning undergå.

Även de följande

No 63 och 64 har med ovanstående ärende nr 62 att göra.

Sid 141

No 65

Om landskyld för Hessland. **Prosten Gothenius** stämmer för betalning.

Bild 740- sid 143

den 16 mars 1787

Aé: Skrivet med den bedrövliga handstilen. Jag garanterar inte något.

No 66 Tings Rätten företog sig till afgjörande upskutne skuldfordrans måhlet ifrån sistl:e hösteting under No 83, emillan Anders Gunnarsson i Gånehed k:de samt Enkan efter **afl: Tegelmästaren Hanniball Lind på Mjölkeröd Madame Elin Lind och sonnen Michael Lind** sde, angående resterande wedpengar samt betalning för någon ost smör och malt? som förenämnde Tegelmästare i lifstiden bekommit men icke betalt, till ett belopp enligt afgifwen Räkning aderton Rdr 40 sk specie, hwilket måhl, förmedels saknad förmyndare för omyndiga sonen Michael, blifwit utstält till fierde Rättegångsdagen detta ting och kåranden ålagd at den omyndiges förmyndare inkalla

ny sida

som Protocollet den 28 Octobr widlyft:t hösteting nermare utwisar, Inställande sig nu åter kden, som wisar sig instämt Commissarien? och KronoLänsMannen Wälbetrodde Magnus Berggren, then TingsRätten till Curator för den omförmälte Michael Lind förordnat, och hwilken jämwäl å Enkan madame Elin Linds wägnar företrädde som? andrager at han å stärbhusets igä..? samma wägnar icke kan hafwa emot i saken at århindra, men han påstår det kden med Ed måtte fästa sin fordran, då ingen underrättelse skall finnas af afl. Tegelmästaren Linds hållne annotation eller sterbhuset annars äger ringaste kundskap, huruwida kden werkeligen äger den fordran han söker medgifwandes likwäl at kden både häfw.it wed handel och lämnat virtualie wahror till berörde Tegelmästare samt at Enkan efter honom therpå giordt afbetalning, som räkningen wid förra Tinget uptagne till sex Rdr, Men om rätta beloppet af kdens fordran, skall wara honom och sterbhuset emillan hwad omtwistas, och derföre den yrkade Edgången af det senare? desto nödigare at påstå? Och som kden här efter förklarade sig nögd at fullgiöra sdens påstående, med anhållan at Eden nu genast få aflägga, såsom han den med tryggt samwete gå kunde, samt någon betänke tid förthy ei tarfwade alltså framstog Anders Gunnarsson och efter för..ing med hand å bok, samt så sant honom Gud hielpe skulle till Lif och Siähl betygade, thet the fordrade aderton Rdr 40 sk specie, woro des ännu åter-

Bild 750- sid 145

stående fordran uti sterbhuset efter afl Tegelmästaren Lind för hwad han af wed och the omförmälte persedlar hade till b:te Tegelmästare i lifstiden giordt lefwerants, men icke af honom betalning upburit, anhållandes therpå at ei allenast få sin så medelst bestyrkt fordran betalt, utan ock sine omkostnader med 2? Rdr årsätta, då han till Rättegången nödtwungen warit.

Sden förmenar at stärbhuset bör wara fria för alla kostnader, när kden icke förmådt annorledes än med Ed styrka sin fordran, hwilket kden till domstohlen hemställer ock at vidare wara ei at andraga. Nu emedan kåranden edeligen fästadt sin fordran uti afl. Tegelmästaren Linds sterbhus wara Aderton Rdr 40 sk Specie, som jemwäl warit hwad han efter räkning utsökt alltså ock likmätigt XVII Capitel 34 s. Bb dömmes sidstnämde sterbhus skyldig at samma fordran med 5 procent ifrån lags:s tiden till kden inom en månad betala kiåranden therföre icke befrias ifrån kostnaders årsättning, at kden i så beskaffad sak gådt Ed utan bör stärbhuset hans utgifter till stämning och utslags lösen wid 2:ne Ting med En rdr skialligen jämkat årsättia at fornöya hwilket till efterrättelse lårder.

No 67 Äfwen upropades till företagande upskutne saken ifrån nästl:t Höste Ting, Kårande Nils Ohlsson i Ek, ock stärbhuset efter **aflidne Tegelmästaren Hanniball Lind, Enkan Madame Elin ock sonen Michael Lind** swarande emillan, beträffande

Ny sida

...fwa st..k..dens? utbekommande för århållen wed till En Rd 40 skgr per famnb sedan Fyrahundrade stycken therpå bekomma wärkpannor efter sex Rdr trettjotwå skgr för 1000det eller Twå Rdr trettjotwå skgr af gå, jemte ränta och Rättegångskostnad, årsättning, uti hwilket måhl äfwen ..ning? blifwit giord om förrige? deras instämmande för omyndiga son Michael Lind, som Tings Rätten antagit ock kden till detta Ting pålagdt. Förekommandes kden Nils Ohlsson, ock then af honom nu inkallade sedermera tillförordnade Curatorn Commisarie ock KronoLänsmannen Wälbetrodde Magnus Berggren, äfwen befullmäktigad för ofwannämde Enka uti stärbhuset, hwilken, sedan kden formåler sig icke hafwa några wittnen at styrka sitt kärremåhl med anhållan ock påstår fordrans fästande med Ed, hälst någon den minsta uplysning af stärbhusets handlingar icke eller skall wara at tillgå om thenna kdens fordran, detta bestådde kden ingalunda upgifwandes, at han sedan sidsta Ting århindrat sig en gång hafwa bekommit, som han wid stämningens uttagande icke annars kunnat, allenast tre skillingar, men då dessa afdrages skall kårandens rättmätige fordran wara Nio Rdr nijo skillingar specie, som han anhåller nu få bestyrka med Ed sin, till undwikande af mera kostnad, hälst han är så fast öfwertygad om sanheten deraf, at han någon anståndstid icke behöfwa kan. I anseande härtill ock uppå ytterl. förmaning till kden at wårda sin siäl och ewiga salighet, blef han till denna edgång förekallad bestyrkandes med hand å bok ock des lifliga Ed the omförmälte Nyo Rdr nyo skillingar, den

Bild 760- sid 147

han betygade wara des rätta fordran, uti ofwanberörde afl: Tegelmästaren Lind stärbhus. Med stöd hwaraf och ehuru swaranden derefter yrkade at från Rättegångskostnads årsättning warda befriad, Tings Rätten, med

åläggande? af kerandens nu bestyrkta fordran Nyo Rd nyo skgr och 5 procents ränta ifrån Lags:stiden till betalning af sterbhus inom? en månad, tillika icke lära? undgå at förbinda sterbhuset kdens åbrakte kostnader wid rättgången men? äfwen En?? Rd:r årsättia at betala ock det till undwikande af laga utmätning.

No 68 Widare, ock efter uprop instälte sig Parterne uti upskutne skuldfordringsmålet ifrån förra Tinget under No 85 kårande Nämndemannen Halfword Eriksson i Ek och stärbhuset **efter aflidne Tegelmästaren Hanniball Lind på Mjölkeröd Enkan Madame Elin ock sonen Michael Lind**, angivande efter Räkning utaf de senare fordrade Åtta Rdr 11 skillingar 9 Runst., härledande sig ifrån lefwererad Wed till Mjölkeröds Tegelmästarens Lifstid, hwilket nu utsökes jemte ränta ock Expenser: Hafwande kden enligt TingsRättens föreläggande till detta Ting inkallat Commissarien ock CronoLänsMannen Wälbetrodde Magnus Berggren, hwilken till den omyndige Michael Linds Curator förordnad blifwit som ock nu förekom ock lika som uti de förewarande måhl af enahanda beskaffenhet yrkar Edgång såsom icke eller någon säker underrättelse i stärbhuset skall

ny sida
wara till huru mycket denna kdens fordran sig bestiga kan. Ock emedan nämndemannen Halfward Ericksson en sådan begäran sig icke undandraga sökte, utan tillika anhöll at den sama få fullgiöra, ty företrädde han ock Lifligen med hand å bok, bestyrkte des fordrans af förenämnde stärbhus wara the honom uti Räkning till godo beräknade Åtta Rdr 11 sk 9 r., therpå icke något sedermera bekommit; Med? stod här af, skall det tillkomma Hanniball Linds sterbhus, at dessa återstående Åtta Rdr 11 sk 9 r., tillika med Fem procent ifrån Lags:s tiden inom en månad kden betala, ock kan thörför icke befrias ifrån Rättgångskostnadens årsättning, som dock till En Rdr allenast ålägges stärbhuset såsom för kden nödwändiga uti Rättgången, hwilket till samma tiden utgiöras bör, om annars utmätning undgås will.

No 69 Yttermera ock likmätigt domboken under No 86 företogs upskutne skuldfordringssaken af lika beskaffenhet Anders Ericksson i Norr Ek, ock **Madame Elin Lind med sonnen Michael Lind** emillan rörande fordrad betalning för lefwererade fyra fambnar Wed å En Rdr fyratyo skillingar famnen eller tillhopa siu Rdr sexton skillingar, som **afl. Tegelmästaren Hanniball Lind på Mjölkeröds Tegelmästarens** bekommit ock såsom obetalte af stärbhuset med ränta samt Expenser utsökes; Swaranden jemte kåranden äfwen Commissarien och CronoLänsMannen Wälbetrodde Magnus Berggren såsom omyndige Michael Linds till förordnade Curator? ock den der nu mera blifwit i måhlet instämd tillstodes hwilken ei mindre å ofwannämnde Enkans än omyndige Bild 770- sid 149

sonen Michael Linds wägnar påstår edeligt befattande af kåranden, ock han icke något utaf afledne Tegelmästaren Lind uti lifstiden upburit, som i s...? händelse, uppå Edens fordran på honom eller stärbhuset, afge bör. Och som ei allenast ett sådant påstående lämnades utom alt bestridande å kdesidan, utan ock kåranden thärpå, med hand å bok betygade ock swor, at the fordrade siu Rdr sexton skillingar, hwarken mer eller mindre woro then samma honom wärkel. af stärbhuset tillika för till afl. Hannibal Lind lemnad wed ock harpå af den honom icke något före des död blifwit betalt. Ty pröfwar Tings Rätten rättwist at ålägga förenämnde stärbhus, så wäl denna med Ed faststade summa tillika med 5. procent ifrån Lagsökningstiden, kåranden inom en månad betala, som den honom derföre at han Eden i så beskaffad sak fick giordt, icke kan befrias ifrån kostnaders årsättning., hwilken alltså desförutan med En Rdr stärbhuset tillförbindes at godtgiöra ock sådant alt till undwikande af utmätning.

No 70 Äntel. upropades jemwäl thet under No 82 wid sista HösteTing tills nu detta Ting ock förewarande Rgs dag utstälte skuldfordringsmål af Tre Rdr 32 sk:r, ränta ock Expenser, som En af Maria Askudsdr i Thorim fordrar afl. **Tegelmästaren Hanniball Linds stärbhus Madame Elin ock sonen Mickael Lind**, men
ny sida
som af ordsak af förmyndare sista Ting saknats för b:de omyndige, tå fät anstå. Inställandes sig wäl Parterne ock jemwäl Comisarien ock KronoLänsMannen Wälbetrodde Magnus Berggren; dock som thet tillkänna gafs, och med på skrift å det wid sista Ting ärhållna Protocoll utdrag af Anders Asskudsson i Gisleröd såsom kdens tå warande ombud wisades, at fordran nu mera blifwit betald, ty kommer saken at dermed förfalla, hwaröfwer detta till säkerhet för stärbhuset meddelades.

Sid 183

Aé: Avser Sör Kebal

No 81 Rådmanen i Strömstad herr Carl Sandberg, har till detta Ting utvärkat stämning, uppå handelsmannen derstädes herr Ambrosius **Zimmerman** efter en så lydande skriftelig:

Sid 173

A: StämningsRequisition

Genom den 10de Augustij 1784 ingången Köpeafhandling med min Kära Swärmoder Anna Maria Zimmerman, har jag, för at willfara henne och at rädda dess son min swåger Handlanden Ambrosius Zimmerman, ifrån dess Borgenärers medfart, tilhandlat mig Ett Fjerdedels mantal

Sid 175

tal i Odals Hemmanet **Sör Kebal** emot TuHundradeSexton Riksdahl:r 32 sk. Species Köpe Summa, med det lemnade willkor, at så wida nämde Zimmerman som nu denna Summa anammade, efter 2ne års förlopp kunde komma i det stånd, at han af egne medel återbetalte förestående Köpeskilling, samt ärlade de omkostningar som detta Köp mig förordsakade, skulle Contractet upphäfwas och hemmanet min swärmoder återställas; Efter förut omförmälte tid, har wäl Zimmerman infunnit sig och återbetalt /: 916 dr srmt eller EttHundradeFemtioTvå Riksdahl:r 32 sk. Specie, och mig återståldt min för återstoden uthändigade förskrifning; men likwäl hwarcken denna nu återburne Köpeskilling, af egne medel Præsterat, eller welat efter afhandlingens lydelse, mine omkostningar efter honom tilståld räkning, årkänna eller godtgöra; Ty ock, som alle Contracter och afhandlingar äro til ordaför-

Ny sida

förståndet en Lag, och de afhandlandes rättesnöre, som 16. Capitlet JordaBalcken jemförd med 13. Capitlet Handels Balcken och flere förklarar; förthenskull har jag, så mycket mer anledning at hos Wälborne Herr Lagman och Häradshöfdingen ödmjukeligen anhålla om Laga stämning å meranemnde Zimmerman, at mig wid Wälloflige TingsRätten i Wik nu pågående winterTing lagligen genmäla och ålägga:

1mo Bewisa at han af egne penningar, och icke genom lånemedel denna återbetalning gjordt, och såmedelst olagligen denna köpeafhandling, som med dess egit namn gillad är, brutit. J hwilcken händelse jag påstår detta Contract bör fast stånda och icke återgå. Och at

2do Zimmerman efter afhandlingens ordalydelse, tilförbindes mine hafde Kostnader i och för detta Köp, efter wid sakens företagande iaktgifwande Specifiquve räkning, gälda

Sid 177

da och betala, samt mine häraf tilkommande Rättegångskostnader wid sakens slut, efter tå Producerande räkning mig årsätta.

Sidst förbehålles öppen talan i alt hwad denna sak rörer och därmed gemenskap äger.

Strömstad den 20. Februarij 1787.

Carl Sandberg

Sid 183

Tilltalandes honom i åfwanförmälte mål och påstående.

Wid företagande häraf, infant sig kåranden herr Rådman Sandberg genom ombud stadsSecreteraren herr Christopher Hellberg, och swaranden Zimmerman genom förra stadsnotarien och vice Lotsupsyningsmannen herr Peter Anton Kollberg, bägge efter skriftelige Fullmackter. Sedan desse hade företrådt och stämningen blifwit uppläst, förklarade kåranden, han deraf finner, att i den delen som angår det omförmälte köpets bestånd, såsom redan aftrådt, någon irring förelupit, som deraf härrördt, att Herr Rådman Sandbergs son skrifwit stämningsRequisitionen, hkn ej rätteligen warit underrättad om saken, hwarföre och såsom en förut afstådd sak, han får begifwa sig från den omständigheten, men deremot kraftigast yrkar påståendet om årsättningen för kåstnaderne, och ingifwer till den ändan en skriftelig Räkning deröfwer, så lydande:

Sid 177

Handelsmannen Herr Ambrosius Zimmerman

Debet

För hafde omkostnader wid slutad handel om fjerdingen uti Kjeball år 1784 och han skrifteligen sig utfäst at återbetala de kostnader mig därigenom kunde påkomma, om handelen inom twenne år skulle ändras och han af egne medel skulle komma i stånd, at samma inlösa, neml:n

År 1784	Dato		Specie Rdr	skr	r
Augustij	13	Wid Köpebrefwits författande		27	
"	"	Charta därtill 32 sk med 50 Procents förhöjning	1		
"	14	Ett Bref med Expresse til Wetteland at efterfråga Intekningshandlingarna, som ej träffadt Befallningzmannen hemma		4	
"	17	Dito med et bref då swar ärhölts at de lågo i Götheborg wid LandsCancelliet, hwarifrån Befallningsmannen Lofwade at dem med snaraste återskaffa		3	
	30	Gjordt sjelf en resa til förrbemälte ställe men ej träffade Befallningzmannen hemma		8	
Septemb.	1	då endteligen penningarne af mig			
		Transport	1	42	-

Sid 179		Transport	1	42	-
		mig lefwererade för Zimmermans Obtinerade lån med ränta och omkostningar, återfick dess förskrifning med påteknad Jntekning		8	
1785 April	19-20	har Johannes på Kjeball brutit upp sten, och fyllt Jord i hålorne wid gamla laduTomten		16	
Maj	3, 4 et 5	Nils Erasmusson i Grandahlen öpnat dike i Storängen på twenne ställen 62 famnar a 9 r per famn		46	6
Augustij	4,5 et 6	Af bemälte Nils öpnat i Orrewiksstycket 80 famnar dike å 9 r. per famn	1	12	-
"	"	För Jntekningens häfwande wid Lofl. Tings Rätten den 26te October 1784	1	-	-
"	"	Extract af Protocollet därå		13	7
		Min Fullmäktig wid Tinget		32	
		Ett stämningzmål hwilcket kom mig för sent i handen, men måste likwål upwakta Högtärade TingsRättens kallelse, gifwit 1786 ungefärligen medio			
		Transport	6	26	1
Sid 179		Transport	6	26	1
		Medio Martij, arfwode til min Fullmäktig		32	
		Protocollets Lösen därå		13	7
"	"	Renta af /: 916 /: dr srmt å 6. Procents blifwer för twänne år	18	12	6
		Summa Sp: Rdr	25	36	2
		Strömstad den 12 Martij 1787 Carl Sandberg			

Sid 183

Härefter förklarade swarandeOmbudet, att han wäl beredt sig med ett skrifteligt anförande i målet, det han ej annat kan än ingifwa, men i anseende till kärkeFullmäktigens

Sid 185

gens nu gjorde begifwande, får han allena deraf yrka hwad de påstodde kåstnader angår, så lydande:

Anförande till Protocollet

Då jag nu finner min swåger Rådmannen Hr. Carl Sandbergs hädskhet emot mig wara så stor, at han genom sin å mig utwerkade stämning, lmo påstår at jag skall bewisa, det jag af egna pgg ock icke genom låne medel honom betalt den skuld jag efter skriftel. Contract under d. 10 Aug. 1784 honom skyldig blifwit, ock hwarföre han fåt wilkorligt köpebref af min K:a moder på Ett fierdedels mantal Sör Kieball, och at denne köpeafhandling som med mit namn då gillad är skall wara bruten, samt påstår Contractet således bör fast stånda och icke återgånga 2do at jag efter afhandlingens ordalydelse tilförbindas måtte, dess hafde kostnader i och för detta köp, efter Räkning wid sakens företagande gjälda och betala, samt dess RättgångzKostnader ärsätta. Så får jag i ödmukhet mig åberopa Wällofl. TingzRättens Protocoll af d. 24de Octbr: 1786, hwaraf får den åhran producera en bewittnad afskrift som tydel. utwisar at min swåger Rådmannen H. Carl Sandberg, då inför Tings Rätten tilkänna gifwit huru som then föregående omrörde handel med min K:a moder och thess swärmoder aldeles uphörer och förfaller, sedan han af mig återfåt sine therföre utgifne penningar, och therföre återbegiärt och återbekommit all sine förut therom till TingzRätten ingifne köp och LagfartsBrefwer.

Och som min swåger Hr Rådman Carl Sandberg så medelst söker qwälja en inför domstohlen ingången och Laga kraftwunnen förening, som bör fast stånda men aldrig återgånga, om ej Wår Stora och Nådiga Konung sielf skulle then på Lagl: skiäl uphäfwa, så kan jag /: fast ogierna /: icke undwika å honom påstående böter som 4 Cap: 14 §: utsökningzB: samt 28 Cap. 1. § R:B: innehåller.

Jag har wäll sedermera af min K:a swåger Sandberg bekommit en sådan räkning, som jag nu i afskrift får åfwen inlämna, men som han icke warit nögd med den betalning som jag i Contractet d: 10 aug: 1784 mig tilförbundit nembl. at betala de små omkostningar som

Sid 183

som wid Contractets afslutande förefallit som allenast är 27 sk. Sp: och icke sedt mig skyldig betala de öfrige af honom onödigt gjorde kostnader, ej eller 6 proc:ts Ränta, då han skiördat och nyttjat ägendomens gröda, så till dett ena som andra, och jag mig ej till någon Ränta förbundit.

Jag kan således ej eller slutel. undwika påstå at H. Rådman Carl Sandberg må åläggas mig, min härigenom onödigtwis och af pur hädskhet förordsakad Rättgångzkostnader med minst 3 Rdr Sp: hwaröf:r alt gunsträttwist utslag afwacktas.

Amb: Zimmerman

Sid 185

Theremot upwisade kārandeFullmäktigen, den emillan Madame Anna Maria Zimmerman och dess hufwudman slutade köpeafhandling af den 10 Aug. 1784: om Fjerdedelshemmanet Sör Keball, hwarmed han will wisa, att Herr Rådman Sandberg genom Torpens och Trägårdens afstående samt årligt utgifwande af sex Lass h^o och en tunna korn, måst afstå så mycket af hemmanets tillhörigheter och afkastning, att det öfriga knappast lönat arbetet, i anseende hwartill Fullmäktigen påstår, dess hufwudman wara så mycket mer berättigad ej mindre till de billigtwis upförde kårstnader, än till den yrkade Rāntan för dess i annat fall ofruchtbare penningar, hwarjämte han särskilt ingaf en Förteckning öfwer kårstnaden wid detta Ting, på 9 Rdr: 16 sk:r sig slutande.

SwarandeFullmäktigen kunde på tillfrågan icke bestrida, att ju Herr Rådman Sandberg årligen sig afbördat, det i åfwananförde köpeafhandling utfäste hö och säd.

Mera anfördes sedan icke.

Utslag

Likmätigt hwad protocollet förut innehåller, finner TingsRätten numera icke någon annan fråga härutinnan på dess afgörande bero, än hwad angår kārandens nu ingifne Räkning och de deruti swaranden påförde kårstnader samt Rānta. Wid öfwerwägande hwaraf de deruti anförde kårstnadsPåster icke finnas mot billigheten stridande, utan fastmera med den förewiste köpeafhandling

Ny sida

afhandling aldeles öfwerensstämmande, att wid köpets återgång, alla smärre omkåstningar utan undantag borde kāranden återgāldas, hwartill och hwad beträffar den derjämte åfwen sökte Rāntan angår, det jämwäll kommer, att enligt åfwannämde köpeafhandlingens tydeliga innehåld, det utom dess är swaranden uttryckeligen ålagt till kāranden att årsätta det hö och säd, som han under de omförmålte Twå åren, till deras moder och swärmoder utgifwit, som i wärde kan anses snarare öfwerstiga än något brista i den påförde Rāntan. I anseende hārtill pröfwar alderföre TingsRätten, ingen obillighet wara uti den åfwanuptagne Räkningen af kāranden begārd, hwadan ock TingsRätten alltså rättwist pröfwar, härigenom ålägga swarande handelsmannen Zimmerman, att med de genom samma Räkning fordrade 25 rdr: 36 sk: 2 r: kāranden Herr Rådman Sandberg förnöja, dem han till honom fordarsammast utbetala bör, och thessförutan årsätta kārandens kårstnad wid detta Ting med 2 rdr:, hwartill de påstādde 9 rdr: 6 sk: skjäligen nedsättas och jämkas.

No 85 Berör personer på Treje och Saltö.

Sid 201

No 92 Anders Ohlsson den äldre i Thorball har till innewarande Ting inkallat Hans Andersson på Lammön, i påstående at som swaranden om sommaren 1785 warit anmodat at frakta the 27½ famnar wed som kden till numera **aflidne Tegelmästaren Lind** försålt, men deraf allenast framfört 20½ fambn, det alltså swaranden måtte åläggas at betala resten med En Rd 40 sk fambnen, efter då accorderat pris för weden, samt dessutom årsätta alla på rātegången använda kostnader.

Sid 203

Swaranden har åter genstāmt kden med yrkande, at han desto mera måtte answara rātegången såsom obefogad, som Hans Andersson aldrig af Anders Ohlsson emottagit någon wed at frakta, derföre han bör wisa någon redo förbehållandes få des rātegångskostnad årsatt.

Wid uprop häraf, förekommo Parterne anförandes kden skrifteligen, at han kan undra huru sden will anse Rātegången för obefogad, när han sielf årkānt första gången hafwa affört siu och en half famb? wed, andra gången Åtta, Tredie ānnu? Åtta samt fierde gången fyra fambnar, hwilket kden åtager sig bewisa om thārtill för...as? skulle.

Hārtill utlåter sig swaranden at han wål kunnat hafwa någon sådan utlåtelse, men det har icke angāt? kden, såsom han ei har något med honom at skaffa. Hwaremot kden inlämnar ett utdrag af TingzRättens Protocol wid desse hāraders SommarTing af d. 21 Junii förledet år, enligt hwilket då twist om denna wed warit kden och förenämnde Haniball Lind emillan, men som då blifwit å det sätt afgjord at kden åtagit sig söka swaranden för bristen Lind då icke årkānt wille och warit siu famnar, anhållandes tillföllge häraf, at få des närwarande wittnen Anders Eriksson och Johannes Swensson i Ek edel. afhörde, hwilka alltså förekallades och ogiāfwade ...? gingo Eden samt förmante wittnade 1:o Anders Eriksson: at wid sistl:e? ...? samma dag som nysnāmde måhl förewarit emillan kden och Tegelmästaren Lind wid domstohlen, hade wittnet och Parterne warit tillsammans i **Christen Anderssons stuga hārstådes**, då kden tillfrågat sden

Ny sida

och denne årkānt at han om hösten 1785 första gången afhämtat 7½ f:r?, andra och 3die gången 8 f:r eller tillhopa 16, såwål som en liten slump, som han icke wiste huor? mycket det war, men at Hans Ohlsson i Hogar wiste at sådant uplysa.

2:o Johannes Swensson gör lika berättelse med tillägg, at Hans Ohlsson i Hogar då tillstedes sedermera hade utlåtut sej, at slumpen kunde högst wara 2½ fambn. Upläst och årkānt.

Swaranden yttrar sig ännu, at han icke har med kden at göra, såsom han icke för honom utan Hannibal Lind fördt wed hwilken icke tilltalt honom: Men kden anhåller om uppskof med saken till nästa Ting för at innan des kunna införskaffa Hans Ohlsson i Hogar samt en wid namn Jon som är Brukskarl och wid det tillfället warit närwarande som sden den sidsta wedslumpen afhämtade, hwars wittnes måhl kden förmenar skola göra tillfyllest. Och som wittnen blifwit åberopade i måhlet the wid detta Ting ei införskaffas kunna, pröfwar TingsRätten alltså skiäligt upskiuta thetsamna till nästa SommarTing och 4de Rättegångsdagen, med föreläggande för Parterne at tå åter wid T,R:s wite förekomma samt kden med the nu åberopade wittnen, om han them gagna will, försedd wara, willjandes TingsRätten wid saken/s/ slut närmare pröfwa hwad wärckan desse med the redan afhörde wittnen, i anseende till swarandens inwändande med föra kunna, hwilket till efterrättelse ländte.

Sid 243 Här förekommer mål om betalning för **auktionsinrop**.

Sid 247 Mål som berör Stora Oppen och ett avser Torbal

Sid 251

No 126 Mål som berör Olof Michelsson på **Kloppen** under Hessland.

Sid 255

No 130 ¼ av **Rossö Uppegård** uppuds till försäljning. Fastighetsdelen ägs av avlidna hustru Sara Jacobsdotters omyndiga barn. Högsta bud gavs av Mattis Nilsson på Övre Kile på Koster.

Sid 269

No 136 Om förstärkning av skjutslaget vid **Hede gästgiveri**. - se PRINT

Sid 285 Här förekommer fler mål om **auktionsinrop**.

Sid 293

No 166 Mål, som avser pengar som Per Bryngelsson på **Älgö** i Tjämnö sn lånat ut.

sid 303

No 169 Mål som handlar om hur en slaktaren Bengt Andersson från Strömstad burit sig illa åt vid besök på gården Spoltorp hos välborna fru Vendela Diedrichs. Detaljerade vittnesberättelser.

Sid 329

No 190 John Andersson på **Kollekind** kärar till Erik Björnsson i Söle för en skuld.

Sid 333

No 194 Hustru Ingrid Badenius instämd av länsman för att han vägrat uppvisa diverse persedlar, som hon köpt av en norsk desertör och som sedan visat sig varit stulna.

Sid 335 Slut på protokollet för vintertinget.

Sid 341

Uppbuds och lagfartsprot. vid VT i Vik

Sid 379

No 55 **Älgö**, ¼ av, uppbud 1:a gången. Flera bilagor. Sven Eskilsson (DisGen 1491) och Dordi (DisGen 1543) och Ragnild (DisGen 2821) Svensdöttrar berörs. - se PRINT.

Sid 381

Köp och salubrev, daterat 28 mars 1787 på Älgö och undertecknat av följande:

Olof Amundsson i Torbal å min hustrus Ragnild Svensdotters wägnar

Anders Hansson ni Slöen

Jonas Olsson i Risängen å min hustrus Marin Hansdotters wägnar

Eric Mattisson i Strömstad å dess hustrus Sara Hansdotters wägnar

Sören Pehrsson på Torgunnö å egne och mine omyndige syskons wägnar

Olof Nilsson på Elgö å min hustrus Marit Svensdotters wägnar

Sven Eskilsson på Norr Koster å min hustrus Dordi Svensdotters wägnar.

Köpare var köpmannen Jacob Svensson och Maria Olsdotter. I köpbrevet står de som unge drängen Jacob Svensson och hans tilltänkta hustru Maria Olsdotter, dotter till Olof Nilsson och Marit Svensdotter.

Som vittnen var Christen Nilsson i **Vik** och Olof Andersson i Risängen.

Sid 391

No 58 En tredjedel av en fjärdedel av **Rossö Uppegård**- 1sta gången

Sid 421

ST 5 juni i Vik

Sid 431

No 7 Testamente av Knut Nilsson på Älgö. Han har en bror Olof, som bor i Kongbäck i Hogdal.

Sid 451

No 21 En så lydande skriftelig inlaga, inlämnades härefter till TingsRätten:
S:T: Till TingsRätten

Som ägare af **hielpe gästgifware gården Nedre Eigst**, har iag äran, at hos Wällborne Herr Lagman och then Lofl. tingzRätten, föredraga the omständigheter, som hindra de resandes beqwämlighet med detta skjuts skifte Eigst.

Äro de mäste underlagde hemman som siutsa belägne söder om Eigst $\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{9}$ dels mil, så at enär den resande ankommer och fordrar siuts, blifwer en fölgd, at han måste wänta derpå 2 timmar och

Sid 453

och deröfwer, fastän ingen skuld af försummelse med billighet bör kunna tilläggas, antingen hållkarlen eller den siutssande bonden.

Har Eigst $1 \frac{3}{8}$ dels mil at siutsa till Wik, ehuru icke räknas mera än $1 \frac{1}{4}$ mil, och till Hougdal 1 mil, då när skiutsas till Wiks gästg. måste siutshästen utan betalning For..as? et stycke wäg af $\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$ mil. desse omständigheter kunna hielpas på dett sättet, at hwad widkommer de resandes beqwämlighet och slippa wänta länge på hästar, **woro ganska nyttigt få Jelsgårds hemman i stället för Eigst anlagd till gästgifwaregård**, som i alla afseenden dertill är passande, så wäl i anseende till hela bygdelaget som siutsen är nära intill belägit, och för öfrigt ligger Jelsgård ungefär lika långt från Wik som Hougdal, då med samma som Jelsgård blef gästgifwaregård blef en fölgd, at med samma undslippa dett så farliga wägstycket wid Wättelands Elfwen och Backebro, som wid höst och wår

Ny sida

öfwerswämmar af watn, så at wägen, ängen, och älfwen utgör ett och liknar ett haf, och sådane tillfällen nödgas de resande taga wägen genom Strömstad, olycka har händt at folck omkommit wid sådant tillfälle, men kunde hielpas dermed, at Landswägen flyttades 1 musqwett skott i öster utmed Jelsgårds Berget der intet watn uppstiger.

denna omständigheten har iag icke kunnat förbigå utan at den recommendera i gunstig åtancke och vidare befordran af Wällborne Herr Lagmannen och Lofl: tingzRätten, så å egne som siutslagets wagnar, och i håpp af gunstigt gynnande utslag härutinnan har även med största högacktning framlefwat Strömstad den 5 Junii 1787.

Christoph. Norberg

:.: se PRINT

Aé: Tingsrätten beslutade uppskjuta ärendet, så att befallningsman kunde inkalla berörda personer.

Sid 461

No 25 Fouriren Wälmanhaftig **Jonas Ehnebom** kärar efter föregången stämning till Olof Johansson i Liun/g/by, påståendes det måtte den sednare åläggas, att genast återställa kärandens till honom utgifne förskrifningar på KöpeSumman, **för gästgifwaregården Hede** samt för något Tegel å bygningen, sedan käranden befarar samma kunna ligga honom till last framdeles, så wäl som att ärsätta Rättegångskåstnaden.

Parterne woro wid uprop häraf personligen tilstädes, gifwandes swaranden till genmäle å stämningen tillkänna, att de fordrade Förskrifningar äro för honom förkomne, så att han icke kan dem tillrätta skaffa, hwarföre han i det stället inlämnade till kärandens säkerhet och befrielse från ansvar efterföljande qwittobrefwer:

KjöpeSumman för Hede gästgifwaregård har Kjöparen, Furiern Herr Jonas Enebom till mig Betalt med Sju Hundrade RixDahler Specie eller 4200 dr srmt; Så at Förskrifningarne som förkomna äro härigenom helt och hållet dödas och förfaller, som försäkras af Ljungby den 3 Martj 1787.

Olof Johansson

O:J:S:

Till wittne

And:s Pet: Lindh

Äfwen är Interessat för ofwanstående Kjöpesumma klarerat som Jämwäl härigenom qwitteras af Ljungby den 3. Martj 1787

Olof Johansson

Til wittne

And:s Pet: Lindh

Jämwall är til mig Betalt 140 (Aé: Ev står det 141) dr 30 ./: Srmt eller 25 Rdr 31 skr 6 r :
Specie, hwarå war utgifwen särskilt förskrifning som äfwen, är förkommen, och härigenom på lika sätt förfaller
med Ränta och Capital som försäkras af Liungby den 3 Martj 1787. Olof Johansson
Till wittne
And:s Pet: Lind

Efter upläsande hwaraf, swaranden yrkade, att af kändanden undfå qwitto för de 200 rdr; han
åtagit sig betala till Herr Befallningsmannen Greiffe.

Till det sidst anförda påminte kändanden, att swaranden icke derpå stämt, hwarföre han ej heller
är skyldig, att derå något genmäle gifwa och trodde dessutom att swaranden jämte sine öfrige documenter, kunde
få detsamma hos Herr Befallningsmannen, men emot de till hufwudstämningsens fullgörande nu ingifne
decharger och qvittencer hade kändanden icke något att påminna utan åtnögdades dermed, dock förbehåller sig En
rdrs ärsättning för Rättegångskåstnaden.

Och som således ingen vidare twist Parterne emillan återstår, så kommer ock Rättegången dem
emillan att förfalla, men swaranden Olof Johansson kan icke undgå att kändandens kåstnad till stämnings och
utlagde lösen honom med 40 sk jemkadt återgälda och betala.

Sid 493

No 51 En dräng från Skärbo har instämt pastorskan Mjöberg på Mjölkeröd för obetald lön.

Sid 551

Uppbuds och lagfartsprot. vid ST i Vik

Sid 555 Älgö och Rossö Uppegård – 2a gången

Sid 568

No 55 Stora Holma- 1sta gången

Sid 595

Förmynderskapsprot. vid ST i Vik

Sid 597

No 4 Uppå wederbörligt hos TingsRätten gjordt anmälade, och sedan Capitainen i listiden Wälborne
herr Wilhelm Albrecht von Orchimont för kort sedan med döden afgådt, som innehaft Förmynderskapet för
afledne handelsmannens i Strömstad Carl Selinderholms efterlämnade omyndige barn, att desse omyndige
numera se sig i saknad af wederbörlig Laga Förmyndares wård och förswar; Blifwer altderföre wälbemälte Herr
Capitains efterlefwande sohn Capitainen Wälborne Herr Carl Ferdinand Johan von Orchimont härigenom
anmodad och Förordnad att i dess framledne Faders ställe antaga sig Förmynderskapet för de omyndige barnen
efter förberörde aflidne handelsman Carl Selinderholm, wid hwilket Förmynderskaps förwaltande och
redowisande derföre, Herr Capitainen lærer iackttaga hwad lagen uti 22 och 23 Capitlen ÅrfdB:n therom stadgar
och föreskrifwer.

Sid 601

HT 16 okt i Vik

Prot. börjar med några testamenten.

Sid 611

No 8

Mål efter allmän kungörelse avseende ägare till **mjöl-och sågkvarnar.**

Sid 641

Aé: Hogarekvarnen var troligen den i Lur, nära Kragenäs.

No 23

Kronolänsmannen Wälacktaf Anders Hellberg tilltalar efter föregången stämning och med anledning af TingsRättens utslag wid sommarTinget den 5te nästförledne Junii, den då tilltalade Thore Andersson på Kasen under Hessland, för begångit snatteri dymedelst, att Thore wid **Hogare qvarnen** sidstledne våras afhändt Nils Grimsson i Hessland utur dess säck en Fjerdings Kornmæld, hwilket mål i anseende till millankommen förening med åkäranden, wid förra Tinget afstadnat, och således till kronobetjentes åtal blifwit utställdt. :_::_ se PRINT av del av målet

Sid 649

No 27

Likaledes kärar, för stärbhuset efter framl: herr Capitain von **Orchimont** på Norrkiärr, enligt stämning herr Jöns Winqvist till Nils Gustafs.? på Uppegärde fordrandes honom 47 sk, enligt Boupteckningen i stärbhuset af den 14 nästl. Junii som grundar sig å hufwudböckerne derstädes samt utsöker samma skuldfordran med

Sid 651

ränta, och Expenser, warandes? likaledes swaranden oaktaf lagl. stämd, borte wid uprop, med stöd hwaraf och uppå kärandens påstående, swaranden böta? för uprops försummelse 16 sk: Kgens Ensak och kommer derförutom skyldig stärbhusets fordran 47 sk. med ränta 6 proc:t ifrån nästl. Junii månads slut, samt 32 sk i Expenser, hwartill de begiärte 40 skr nedsättes, wid anfordran betala med likwäl lämnad frihet till återwinning, för sden såsom frånwarande dömd, om han thertill skiäl hafwer.

No 28

Widare lagsöker å stärbhusets efter framl. herr Capitainen von **Orchimont** på NorKiärr wägnar, herr Jöns Winqvist soldaten Hans Persson Bojjar, för Twå Rdr 24 sk 9 4 Specie ränta samt Expenser, Inställandes sig, wid företagande af målet jemte kden? sden Hans Persson Bojjer hwilken ärkänner skulden, men påstår, at han ei äger annat at betala med, än arbete, det han ärbiuder, med tillkännagifwande at det af framl. herr Capitainen i lifstiden? warit honom försäkrat: Och om den å kde sidan sökes dom, under för...de? af sden sedermera med stärbhuset alltid om arbeta kan betinga; Ty ock enär skulden widkänt blifwit, pröfwar TingsRn lagligt at åläggga sden, om den fordrade giälden, med stärbhuset Liquidera, då han ock bör ränta med 6 procent derföre ifrån nästl. Maii månads slut, samt 24 sk Expenser, betala och det wid anfordran, till undwikande af utmätning.

Sid 653

No 31

Änkan pastorskan Miöberg på Mjölkeröd stäms av Wettle Hansson i Arendal för att hon inte betalt honom för utfört plöjningsarbete mm.

Sid 657

No 33

Ytterligare mål, där dödsboet efter kapten von **Orchimont** stämmer en hustru Karin Jonsdotter för betalning av en fordran. Karin nu gift Kihlström och troligen tidigare gift Holmström.

Sid 661

No 35

Kronoskogvaktaren Wittbohl förevisar skinn av dödade djur och meddelar på förfrågan, att det inte hade förekommit allmän **skallgång** varken under 1786 eller 1787.

Sid 663

No 36 För TingsRätten instälde sig Kronolänsmannen Wälackta Anders Fjellkander, som upwisade KronoBefallningsmannen herr Anders Magnus Greiffes skriftelige Ordres Bref Daterat Wetteland den 18de nästledne Septembris, hwilket uplästes, och utwisar, att Gästgifwarne i Hogdal Sven Björnsson och Eric Olsson, sig hos Herr Befallningsmannen deröfwer beswärat, att af det **Hogdals gästgifweri** underlagde sjutslag, har en sjutsare benämd Christen Andersson i Åneröd, uppgå flere budskickningar icke welat sig inställa, att med häst och kärra sjutsa i sin ordning, föregifwandes såsom ursäkt, wägens beswärlighet från sitt hemwist till gästgifwaregården, jämte påstående att hemmanet Åmot såsom ägande bättre framkomst till gästgifwaregården måtte i stället till sjutsning underläggas. Till följe hwaraf Herr KronoBefallningsmannen anbefalt närwarande Kronolänsman, att ej allena besigtiga bägge wägestycken från Hogdal till båda förenämde hemman, till utrönande deraf hwilketdera till sjutsning kan wara bäst belägit, utan ock att anmäla ärendet wid detta Ting. I anledning häraf anmälte Kronolänsmannen, att han den honom anbefalte besigtning wärkstält, hwilken han uti skriftelig attest deröfwer till Rätten inlämnade, så lydande:

Enligt order har underteknade på nedanstående dato besiktigat och synt wägen ifrån underliggande skjutschemmanet Åneröd under Hougdahls skjutslag till gästgifwaregården, hwilken wäg finnes wara mycket elack och swår, förmedelst swåra klefwar och berg, samt dessutom en stor djup Elf, der som oftast en stor myckenhet watten hindrar framkomsten med hästarne, men med wagnar eller kjärror aldeles ogiörligt at framkomma. Widare besiktigades wägen ifrån Hougdahl och till hemmanet Åmåt, hwilcken wäl på något ställe är något bergaktig, men wäl så wida at man kan wäl framkomma, så med hästar som kjärror och hwad längden på desse twenne wägstycken widkommer, så har wi den icke målt, men synes icke mycken skillnad i längden wara. Sålunda synt och besiktigat, betygas.

Berg den 20de
September 1787

And: Fiellkander
Bengt Erichsson

Efter upläsande häraf, androg Kronolänsman Fjellkander widare, att han till följe af dess undfångne och nu upwiste ordres, icke kunnat undgå, att detta ärende till domstolens lagliga åtgärd anmäla.

Härunder

Sid 665

Härunder war Herr KronoBefallningsmannen Greiffe närwarande, hwilken uppå TingsRättens föreställning, att slika? dess omedelbara Remisser till TingsRätten woro obehörige och icke med en riktig ordning öfwerensstämmande, gaf till swar att han såmedelst trodt sig finna en genare wäg till tidens winnande.

Häröfwer afsades efterföljande

Utslag

Detta mål, såsom rörande förändring uti ett för längre tid tillbaka lagligen faststält sjutslag, och hwilket alltså angår den allmänna hushåldningen, hwarom Konungens Befallningshafwande äger bjuda och förordna: Anser TingsRätten uppå KronoBefallningsmannens i orten omedelbara och således obehöriga hänwisning, sig icke tillståndigt, att nu till någon omedelbar åtgärd företaga, utan äga wederbörande att derom sig hos Konungens Befallningshafwande anmäla och dess laglikmätiga författning therwid afwackta, innan domstolen någon hand derwid lägga kan.

Sid 671

No 38 Twistemål om skogen mellan gårdarna Buvall och Hedängen. Ganska mycket skrivet. Det var Gustaf Trulsson på Buvall, som hade stämt ägarna till Hedängen-gårdarna.

Sid 683

No 40 Om en skogdelning på Hästum i Lur.

sid 711

Aé: Avser Sör Kebal

No 47 Förre handelsmannen i Strömstad Herr Ambros. Zimmerman, har till detta Ting utvärkat stämning på Rådmannen derstädes Ädel och högackad Herr Carl Sandberg, efter en derom afgifwen så lydande skriftelig

StämningsRequisition

Sid 705

Som min K:a swåger Hr Rådman Carl Sandberg tillika med Borgaren Samuel Strömbergs tilhielp, wåldsaml:n borttagit större delen af den årswäxt som blifwit innewarande år skiördat på hemmanet 1/4dels mantal **Sör Kebal**, hwilket mig enl:t köpebref tilhör, sedan 2ne TingzRättsutslagen det ena af d: 24de Octbr. 1786 och det andra af d:n 17de Martii 1787 tydel:n utwisar, at icke min swåger Sandberg äger vidare befattning med samma hemman, sedan han återfåt sine derföre

Sid 707

derföre utgifne förpantningar m.m. ; Så föranlåtes hos Wälborne herr Lagmannen jag, fast ogierna, i Ödmiukhet anhänga, om Laga stämning å bem:te min swåger Hr Rådman Sandberg och Borgaren Samuel Strömberg, i påstående at 1mo årsätta mig det höö de från mit hemman Sör Kebal på sådant sätt till Sandberg hemkiöra låtit, och 2do wid wite förbiudas, at ännu de på Kebal liggande Nijo Lass höö derifrån afföra samt 3:o årsätta mina härigenom onödigtwis åbrackte Rättegångs Kostnader efter Räkning wid sakens slut; hälst han twärs emot Nämдемannen Olof Mattisson i Jörlov och Oluf Månsson i Höstads tilsäyelse at ingen minsta befattning med hemmanet 1/4dels mantal Sör Kebal hafwa.

Slutel:n förbehåller mig öpen tahlan utj alt hwad denna sak rör. Strömstad d. 11. Septbr: 1787.

Ambros:s Zimmerman

Och det uti åfwan förmälte mål och påstående.

Häremot har Rådmannen Herr Carl Sandberg i samma mål och ämne, särskilt utvärkast (*Aé: Det står så*) stämning uppå handelsmannen Herr Ambros' Zimmerman i påstående, som förmåles uti efterföljande dess skriftelige

StämningsRequisition

Sid 707

Sedan flere emot Lag och billighet stridande oförrätter mig tillfogade blifwit, dem jag mig förbehåller wid Respective domstolen få upgifwa och wisa; är jag nödsakad och högst föranlåten, härigenom å egne och min Kära hustrus

Sid 709

hustrus wägnar, har Herr Lagmannen i Ödmiukhet gjöra ansökning om laga stämning uppå min swåger handelsmannen här i Strömstad herr Ambrosius Zimmerman, till Wätte och Tanums Häraders nästinstundande Lagtima Höste Ting i Wik, uti följande mål och påstående:

/ 1mo: det måtte nyssnämde min swåger, Lagligen förpliktas, i hufwudskrift för Tingzrätten upwisa det åtkomstbref han sagt sig af dess moder min swärmoder Anna Maria Zimmerman hafwa undfådt på det henne tillhörige Ett Fjerdedels Odels hemman Södre Kjeball i Wette Härad och Skee sockn, samt at det samma med Laglige skjäl och bewis til alla delar behörigen styrcka.

/ 2do: At höras och sig utlåta, öfwer det Arrende Contract, jag af nyss bemälte min Kära Swärmoder ärhållit om förberörde hemmansdels innehafwan och nyttjande emot de deri utsatte wilkår, hwilcket Contract såsom skrifteligen uprättadt, jag mig förbehåller, wid domstolen att upwisa och detsamma med giltige skjäl i alla omständigheter, at i bewis leda.

/ 3tio: At lagligen ansvara, den tilltagsenhet, bemälte

Ny sida

mälte min swåger, emot mig sidstledne somras föröfwat dymedelst, at han på förberörde under min Disposition lämnade hemmansdel egenwilligt och wåldsammeligen, tilgripit och sig utan min witskap, låf eller minne tillmätt en stor del gröda, utaf mitt derstädes på ängen afslagne höfoder, derom jag lika ödmjukast förbehåller mig få förete laga bewis.

/ 4to: Yrckas årsättning af förberörde min swåger, för all den skada och olägenhet, han mig genom nästanförde tiltagsenhet förordsakat och tillfogat, i ehwad del och afseende, det ock må wara.

/ 5to: Anhålles ödmjukast om laga stämning på Åboerne i Åneröd, Anders Andersson och Christen Trulsson, i påstående, att lagligen ansvara för den obehöriga handräkning, de merbemälte min swåger lämnat, wid nyssberörde olagliga företagande, samt at i laglig ordning deltaga, i den derigenom förordsakade skadestånds och kånstadsårsättning.

/ 6te: Förbehålles öpen talan i alt hwad härmed gemenskap äger.

/ 7mo: Yrckas hufwudsakeligen all laga uprättelse

Sid 711

-se af oftabesagde min swåger för all den kostnad, skada, hinder, tidsspillan och olägenhet, som i och för denna Rättegång mig tiena kan.

Ödmjukaste Tjenare

Carl Sandberg

Wid uprop af desse mål, infunno sig Parterne ömsom personligen, af hwilka Zimmerman androg, att då han för någre år sedan hade råkat blifwa fördjupad i skuld, hwarföre i frågawarande Fjerding Sör Kibal häftade, så har till dess understöd och fastighetens infriande, hans moder funnit sig föranlåten sälja berörde Fjerding till wederParten Herr Rådman Sandberg, dock med sådant wilkår, att om Zimmerman inom twänne år kunde blifwa i tillstånd att återbetala köpeskillingen 216 rdr 32 sk: Specie, då skulle det med Herr Rådman Sandberg den tiden ingångne köp wara uphäfwit samt Fjerdningen åter hemfalla modren Fru Anna Maria Zimmerman, och? emedan hwarom han upwisade den af bemälte dess moder den 10de Aug: i 1784 utgifne köpeafhandling, som uplästes, men emedan Zimmerman förmåler sig hafwa återbetalt köpeskillingen, så har samma köp försvunnit dock säger Zimmerman sig wid samma tid hafwa undfådt särskilt köpebref på merberörde Fjerding för att derpå upnegotiera? penningar som dock misslyckades och hwarpå dess rätt sig grundar, gifwandes derhos tillkänna, att då modren åter ingådt en ny köpeafhandling med Herr Rådman Sandberg hwartill hon skolat warit förledd, skall hon densamma hafwa återkallat och protesterat wid nästledne års HösteTing, hwaröfwer han under den 24de Oct:br 1786, upwisade TingsRättens utdrag af domboken.

Herr Rådman Sandberg anförde häremot, att att (*Aé: Det står 2 ggr*) det af Zimmerman tillwitade förlednade wid sednare
Sid 713

sednare afhandlingen, är så aldeles ogrundat, att Herr Rådmannen tilltror sig, med sine nu tilhands hafwande och wid samma afhandling närwarande wittnen det till fullo wederlägga, men den qid förledit års HösteTing ingifne protestskrift förmenar Herr Rådmannen, dess swärmoder näppeligen wetat utaf, åtminstone har hon densamma hwarken med ord eller gjärningar någon tid sedermera fullfölgt, yrkandes Herr Rådmannen omsider det måtte Zimmerman för Rätten upwisa dess förmente egentliga åtkomstsbref, hwarpå denne framwisade ett köpebref Daterat den 6te Julii 1784 hwarunder står tecknat namn Anna Maja Zimmerman men till utseende skrifwit med samma stil som öfwer skriften warandes samma köpebref under bewittnat af A: Bouskett och P: Lilljedahl, hwilket uplästes och exhiberades?, af innehåld, att åftanämde Fjerdedels hemman säljes och afhändes till Zimmerman för 1300 dr srmt eller 216 rdr 32 sk: Sp: jämte öfrige wilkår, och skulle köpeSumman först betalas efter säljarens död, men å detta köpebref fants ej något bewis om upbud eller lagfart.

Häremot påminte Herr Rådman Sandberg, att han lämnar detta köpebref i sitt eget värde, som i sig sjelf är intet, åtminstone har han hört af dess swärmoders egen mun, att hon det icke widkännes, men det skall wara wist, att en sådan köpeafhandling ehuru tiden wisar, att den förut skulle wara skjedd, likwäl icke war bekant då första köpet med Herr Rådmannen ingicks, men om den än, då existerat, som icke will medgifwas annorlunda än, såsom Zimmerman sjelf upgifwit ett förstäldt? köp utan ak..an?? för att bereda honom wäg till penninglån, hwilket dock slagit fel; Så har et sådant köp, ändock för ett sednare måst förswinna, eller för det sedermera med Herr Rådmannen under d: 10 Aug: i 1784 ingångne, hwaruppå wid domstolen ågådt laga medfart, och hwilket grundar sig på det uttryckeliga wilkår, att då köpeSumman eller Zimmermans skuld hwarföre hemmanet blifwit graverat, af honom återbetaltes, skulle hemmanet åter hemfalla til säljarens deras moders Fru Zimmermans egen fria Disposition, anmälandes Herr Rådmannen således, att wid samma tid, som köpeSumman efter förra afhandlingen återställes, och då Fjerdningen i följe deraf återkommit till dess förra ägare Parternes moder och swärmoder, har hon, angelägen om hemmansdelens skjötan= och brukande, åter med Herr Rådmannen slutat en ny afhandling dels om Arrende på hennes lifstid dels med försäkran om köp efter hennes död, hwilken afhandling

Sid 797

afhandling Herr Rådmannen skrifteligen författad under den 5te Augusti 1786: till Rätten inlämnade, som wid upläsande fants innehålla, att Fjerdedelshemmanet Sör Kiball, uti Fru Zimmermans lifstid, updrages Herr Rådman Sandberg emot ärläggande af sex sommarlass hö och Twå Tunnor korn med det mera, men efter hennes död förordnas, det skall Herr Rådmannen äga förmånsrätten att det inlösa emot 2500 dr srmt eller 416 rdr: 32 skil:rs köpe= och lösningsSumma, hwilken senare del utaf afhandlingen, Herr Rådmannen likwäl förklarar, icke nu efter stämningen wara i fråga, ej heller det kunna blifwa så länge ägaren lefwer. Eljest och till vidare fullföljande af dess uttagne stämning, inlämnade Herr Rådmannen med begäran att i protocollet blifwa uptagit, efterföljande berättelse om Zimmermans tiltagsenhet wid sednaste höbärgning, så lydande:

Sid 713

På nedanskrefne Dato hafwa underteknade, på Rådman Hr Carl Sandbergs anmodan / 1mo Gådt til dess swärmoder Anna Maria Zimmerman at utröna om det är med hennes ja och samtycke at dess son Ambrosius Zimmerman, samma Dato inbärgar hö, på Kjeball men swarades, at hon det icke afwetat, än mindre gifwit honom lof därtill.

/ 2do Reste wi med Sandberg til förenemde Kjeball, at efterse om rycktet war sant eller icke, då wi wid ankomsten, gick Directe til Ladugården, och på Logen hwarest Ambros: Zimmerman war sysslosatt med at inbärga hö, hwilket Aneröd åboeren kjörde, då Sandberg tilfrågade för hwars räkning de woro dit komne at inbärga? Swarades, för Zimmermans. Sandberg frågade ytterligare Anders i Aneröd huru han kunde på

Zimmermans anmodan kjöra höet af ägendomen, utom dess wetskap, helst nemnde Anders sjelf inleffverrerat til Mönsterskrifwaren

Sid 715 *Aé: En del av texten osynlig vid inbindningen.*

are Rathe, några få dagar förut Augmentsrätten för innewarande år, och återlemnadt till Sandberg qvittance derföre. Swarade det wet jag wäl; men Zimmerman har anmodat mig härmed, och sagt? at hemmanet är honom tillhörigt. Därpå tillfrågades Zimmerman af Sandberg med hwad skjäl och rättighet han sådant wäld kunde öfwa, och om han ej wetat det Sandberg har rent hyresContract med dess moder, eller sin Egen swärmoder? och om Sandberg ju icke både i wårtiden gjärdat om ägorne, som ock rödgadt Ängarne, kjördt gjödsel från gården til ägorne, och samma utbredt och nedhackadt, samt betalade skatter som på den årstiden woro fordrade, och höet, på Sandbergs kostnad både warit slagit, utbredt, och sedermera stackadt? Då Zimmerman swarade oakadt alt detta, har jag min mors lof och är rätter man till gården och bärgar hö. Sandberg oåtsporadt och trädskä..? den

Ny sida
den som will sätta sig emot honom emedan han sade sig hafwa många papper at bewisa sin sak med, icke dess mindre gjorde Sandberg anspråk at hafwa höet under Seqvester samt satte sitt lås före ladu dörren hwarest /: 10
:/ lass hö skullat då warit inlagde, och lemnade nyckelen till låset åt Kruke och Kakelugnsmakaren mästare Olof Falck.

detta alt kan qwi med liflig Ed besanna enär så påfordras skulle. Strömstad den 23;die Julij 1787.

Olof Falck Petter Elgström
 Bengt Andersson

Sid 719

Efter upläsande häraf, råddes Parterne såsom närskylde, på alt sätt till Förening, hwartill dem föreslogs den utwäg, att Herr Rådman Sandberg skulle afträda hemmanet nästa Fardag, men då han dertill wisade sig willig allena med förbehåld, att i förmågo af sednare afhandlingen njuta detta års afkastning ostördt, samt undfå någon uprättelse för sine oskyldigt åbragte kåstnader, så yrkade återigjen Zimmerman detsamma, så att ingen jämkning dem emellan kunde skje, hwarföre Herr Rådman Sandberg yrkade allan dess rätt efter den sednare förewiste afhandlingen den 5te Augusti 1786, anhållandes att få styrka densamma med de derunder tecknade wittnen Rådmannen i Strömstad Herr Bengt Hellberg, TullInspectoren Herr Johan Kylander och Borgarne derstädes Ertman samt Samuel Strömberg, hwilka anmältes wara närwarande under begäran att the på deras Ed måtte blifwa lagligen afhörde. Härwid

Sid 721

Härwid inlämnade handelsmannen Herr Ambros' Zimmerman en skriftelig wittnes attest, så

lydande:

Sid 717

Uppå wederbörlig Begäran lemnas till Bewis, at wij undertecknade på anmodan af änkefru Rådmannskan Anna M. Zimmerman, år 1784 Julij d. 6te med wår underskrift som wittnade des utfärdade köpebref på Ett fierdedels mantall Sör Keball, till handelsman Herr Ambr. Zimmerman och at samme köpebref blef af fru Zimmerman med fri och otwungen wilja utgifwit ock med des egen hand medelst hållande i pännan underskrifwit, hwilket wij med hand å bok Edel: intyga will om så påfordras skulle.

Strömstad d. 24de September 1784

A? Bouskett B: Lilljedahl

Sid 721

Anhållandes derefter bemälte Herr Zimmerman, under anmälade, att det ena undertecknade wittnet Peter Lilljedahl är tillstädes, om dess afhörande.

Häremot påminte Herr Rådman Sandberg, att då han på sätt som Zimmerman sjelf föreburit, wäl will medgifwa, att dennes återopade köpebref kan möjeligen wara gifwit och uprättat i den anda och förstådda afsigt, att såmedelst bereda honom Zimmerman anledning för att winna Credit till penningelåns undfående att rädda sig utur sine dåwarande swåra omständigheter, dock utan wärkeligen alfwarligt upsåt, att till ewärdelig ägo updraga och försälja honom hemmansdelen, det alle de sednare afhandlingar nogsamt bestyrka; Så förmenar Herr Rådmannen att wittnesförhör deröfwer wara ganska onödigt, hwilket oakadt han ändock icke will wara emot att det wittne, som på stället är närwarande gjerna må afhöras, men att det frånwarande på något sätt måtte blifwa anledning till uppehåld med hufwudsaken det bestrider Herr Rådmannen så mycket mer på det högsta, som han påstår dess wittnesmål ej angå annat, än ett uphäfwit och förswunnit köp, det han tror i alle afseende wara utan kraft och wärkan.

de anmälte och åbneropade wittnen, å Zimmermans sida Peter Lilljedahl, och å Herr Rådman Sandbergs sida, Rådmannen i Strömstad Herr Bengt Hellberg, TullInspectoren Herr Johan Kylanders, samt Borgarne Ertman och Samuel Strömbergar förekallades sedermera och sig instälde. men då TingsRätten undersökte om emot dem något jäfshinder befinnas kunde, anmältes det, att Borgaren Samuel Strömberg Ny sida

Strömberg, af Zimmerman genom dess uttagne stämning, är i sjelfwa saken stämd och tiltalad, och som det af föregående stämningsansökning så jämnwäl befants, så kunde honom Samuel Strömberg, wittnesmåls afläggande i denna sak, nu icke tillåtas. de öfrige förenämde wittnen framkommo påkallelse, ojäfwade gingo Eden, och efter tjenlige påminnelser om dess dyra wigt och värde, hwar för sig berättade som följer:

Herr Zimmermans Wittnen:

/ 1mo Herr Rådman Bengt Hellberg: Intygat på dess aflagde ed, att han till alla delar åberopar sig det framwiste Contractet af den 5te Augusti 1786: det han på Parternes moders Fru Anna Maria Zimmermans fria och sjelfmanta anmodan upsatt och skrifwit, hwarmed hon efter upläsande yttrade sig wara öfwer måttan wäl förnögd, emedan hon nu ägde sin gård, och hade förut icke såfwit på Tre nätter, sedan hennes son gjorde henne mycken oro och bekymmer, i glädjen hwaröfwer, hon tog sig något att dricka, som wittnet ej kan säga om det war Pounsche eller en sup samt derpå ett stycke smör och bröd, läggandes wittnet till att först ett project till afhandlingen af honom blifwit upsatt, men hwilket på Fru Zimmermans begäran ändrades och omskrefs sådant som det nu är och för Rätten upwisat blifwit, hwarmed hon förklarade sig desto mera ganska nögd, under utlåtelse, nå? gudi låf! jag äger nu gården till min dödodag. Yttrandes sig wittnet att alt detta passerade wid Sid 723

wid samma tillfälle, då Zimmerman återlämnade köpeSumman, för förra köpet till dess moder och hon den återstälde till mågen Herr Rådman Sandberg, som den emottog, hwarpå modren af omsårg om hemmansdelens bruk och häfd, förmådde bemålte dess måg till det sednare nu omtwistade Contractet, som på hennes trägna anmodan det antog och af godhet för swärmodren, förbant sig till en tunna korn mera årligen, än hon sjelf begärde. Wet ej mera. Upläst och widkändt.

/ 2do: Herr TullInspectoren Johan Kylander: Wittnar på dess aflagde Ed: Att han af en händelse kommit in uti Herr Rådman Sandbergs hus, wid det tillfället då dennes swärmoder Fru Zimmerman war ther och förra wittnet Herr Rådman Bengt Hellberg satt och skref en afhandling om Kiball, hwilken sedan den war färdig i wittnets närwaro uplästes aldeles sådan som den nu blifwit upwist och föreläsen, hwarmed swärmodren efter upläsandet, flere gånger yttrade sig wara ganska wäl förnögd, men enär Ambros. Zimmerman derunder inkom och utlät sig wid afhandlingens upläsande, att han kunde ingå detsamma har modren deruppå swarat honom med desse ord, du äger ju ej något, hwad will du bruka gård med, du gjorde mig aldrig rätt, skolandes detta sig tilldragit samma gång, som Zimmerman återstälde modren Herr Rådman Sandbergs utlagde köpeSumma för Kiball och hon den återlämnade till mågen, hwarpå hon frågat om icke gården nu woro hennes, och då derpå swarades ja! Åter frågat, hwem som nu wille påtaga sig densamma till bruk och wård, samt derpå yttrat sig till Herr Rådman Sandberg, will I intet taga emot gården, så wille hon hälst lämna honom den, dertill han omsider jakat, och ärböd af godwillighet En Tunna korn mera, än modren begärte och han förut hade gifwit; Så har förra wittnet, sedermera

Ny sida

mera skrifwit det nu framwiste Contract, hwarwid Rådman Sandberg wäl bedt sin swärmoder längre betänka sig, men hon det icke welat utan yrkat, att det genast skulle göras slut. Wet ej mera. Upläst och widkändt.

/ 3tio: Borgaren Ertman Strömberg: gör aldeles lika berättelse med föregående, med det tillägg, att han warit tillkallad af Herr Ambros' Zimmerman, för att wara tillstädes då han återlevererade köpeSumman för förra köpet och afhandlingen, hwilken i wittnets närwaro lämnades till modren och hon den återstälde till mågen Herr Rådman Sandberg wid emottagande hwaraf, Fru Zimmerman yttrade sig, att nu woro gården hennes, hon kunde sälja honom till hwem hon wille, då hon sade sig derföre wilja hafwa 2500 dr srmt, det Zimmerman wäl ärböd, men modren wägrade, emedan hon icke wille hafwa med honom att göra, utan ärböd hon Herr Rådman Sandberg det, som omsider sådant antog på sätt som det Contract innehåller, hwilket då blef skrifwit af Herr Rådman Bengt Hellberg och nu framwisat är, öfwer hwilket Contract modren efter wittnets utsago skall wisat sig mycket nögd och glad, men då Zimmerman yttrat sig till modren, att det borde wäntas med skriften till andra dagen, afslog hon det alfwarligen, begärandes slut med detsamma och derpå sjelfmant tog uti pennan till underskrift. Wet ej mera. Upläst och widkändt.

De afhörde wittnen, yrkade alle på betalning för deras Tingsresa och dagtractamente, som de tils widare tilsades, att hwar hålla sig till den dem påkallat om billig årsättning, hwartill de i så beskaffat mål berättigade woro.

TingsRn efterfrågade, om ej Fru Zimmerman kunde förmås komma hit och sig härom sjelf utlåta, hwarpå i synnerhet de närwarande wittnen försäkrade, att sådant är henne wid några och ottatio års ålder slätt omöjeligt, hwarförutan, hon aldrig ärkänner någon afhandling med Zimmerman.

Herr Zimmerman anmälte härefter, att som dess ena wittne Tullnären A: Bouskett är

Sid 725

är hindrad af dess tjenst, att sig nu infinna till dess utgifne Attests beedigande, så anhåller om tillstånd och råderum dertill, att sådant må skje wid låfl:e RådstufwuRätten i Strömstad.

Detta bestridde Herr Rådman Sandberg såsom aldeles onödigt i anseende till dess förut anmälte och uptagne medgifwande, hwarmed han ärkändt det köpebref hwarom wittnas skulle, dock med förbehåld om

dess rätta egenskap och beskaffenhet, som genom de åtecknade wittnen i anseende till de sednare afhandlingar icke kan vinna dess mera kraft och wärkan.

Therefter anmälte å nyo Herr Zimmerman, att han särskilt låtit instämma åboerne Anders Andersson och Christen Trulsson uti Ånneröd, att mot Herr Rådman Sandberg wittna om hwad af honom blifwit tillgjordt wid höbärgningen på Kiball sidstledne somras.

Herr Rådman Sandberg påminde häruppå, att hwad hans åtgärd i den delen widkommer, som ej syftat på något annat än att förswara dess rättmätiga ägendom så widkännes han den gjerna, warandes densamma jämwäl uti den redan inlämnade skriftelige berättelse, med sine sanskyldige omständigheter tydeligen upgifwen, så att intet wittnesför deröfwer gjöres behof, men thessförutan gifwer Herr Rådman tillkänna, att han i sjelfwa hufwudsaken inkallat samme åboer under påstående om ansvar för den handräckning de lämnat Zimmerman wid dess olagliga förfarandes wärkställande, men med förbehåld, att de således såsom wittnen äro jäfwige, afsäger Herr Rådman sig denna talan, sedan han säger sig hafwa fådt närmare uplysning, det de af Zimmerman woro allena förledde och i öfrigt woro okunnige om rätta sammanhanget, hwarigenom alltså widare

Ny sida

widare fråga om deras afhörande eller deltagande uti Rättegången, i följe deraf nu förföll.

På tillfrågan om Parterne något ytterligare hade i målet att andraga, åberopade Herr Ambros' Zimmerman i alla måtto dess i målet uttagne stämning, under yrkande af sin förmånsrätt till hemmanet i följe af dess under den 6 Julii 1784 förewiste köpebref, förbehållandes sig ärsättning för Rättegångskåstnaden.

Herr Rådman Sandberg påstod deremot, att han redan wisat, huruledes wedertpartens åberopade köpebref, genom twänne sednare afhandlingar, är ostridigt så återkallat och till intet gjordt, att det aldrig bör nämnas eller komma i fråga, hwaremot den sidsta afhandlingen under den 5te Augusti nästledne år, är den som allena ännu äger bestånd, hwilken ock nu blifwit befastad med Trenne Edelige wittnen, the therwid afslutande deraf närwarit och om sammanhanget dermed noga kundskap och underrättelse haft, wid hwilken och hemmanets nyttjande derefter emot de deri utsatte wilkår, Herr Rådman i det högsta påstår, att warda bibehållen, samt att undfå uprättelse för den oförrätt och skada honom tillfogades wid höbärgningen så att en stor del hö genom Zimmermans förwållande blifwit skämt och förderfwat, hwilken ärsättning han yrkar efter mätismanna ordom, hwarjämte så Herr Rådman Sandberg, som Borgaren Samuel Strömberg, efter begärt och bewiljat råderum och någon stunds förelupit drögsål åter förekommo och hwar för sig inlämnade skriftelig Räkning öfwer deras Rättegångskåstnader, den förre eller Herr Rådman Sandberg med 10 rdr och den sednare eller Borgaren Samuel Strömberg med 2 rdr, det de påstodo Zimmerman måtte åläggas derför

Sid 727

för sine utgifter betala.

De instämde Ånneröds åboer Anders Andersson och Christen Trulsson företrädde sedermera, och yrkade på deras betalning.

Omsider och sedan Rättegången war slutad men förr än målet till afgörande företogs instälde sig handelsmannen Herr Ambros' Zimmerman, som uti en skriftelig inlaga påminde, att han förmente, det han under de wid Rättegången förgåtit tillkännagifwa det dess swåger Herr Rådman Sandberg, sidstledne somras och under höbärgningstiden genom twänne nämde män Olof Mattisson i Jörlöf och Olof Månsson i Höjstad, blifwit utaf honom upsagd från all befattning med Fjerdedels hemmanet Sör Kiball eller med det derstädes nedslagne höets inbärgande hwilket Zimmerman nu begärte, måtte uti protocollet anmärkas, som i anledning deraf bewiljades.

Efter något drögsål lät Herr Rådman Sandberg anmäla, det han icke nekar att ju denna upsägelse skjedt, men påstår, att wid sådant sammanhang, som ådagalagt är, derpå ej något skäligen afseende kunnat göras.

Slutligen tog TingsRätten målet uti lagligt öfwerwägande, och afsade theröfwer efterföljande

Utslag

Hwad föregående protocoll jämte det mera innehåller och omförmåler, gifwer jämwäl tillkänna, att handelsmannen Herr Ambros' Zimmerman, då han nu såsom hufwudgrund för dess uttagne stämning och deri påstodde rätt, upwisat ett köpebref af dess moder Fru Anna Maria Zimmerman, under den 6te Julii 1784: på Fjerdedels hemmanet

Ny sida

hemmanet Sör Kiball, och har till bestyrkande deraf, nu låtit afhöra det ena derunder tecknade wittnet Petter Lilljedahl, men den andra eller Tullnären Bouskett, af dess tjenst skolat warit hindrat, att sig här wid detta tillfälle inställa; Så har han anhållit, att med målet måtte lämnas anstånd och tillåtas honom, få wid låfl. RådstufwuRätten i Strömstad inkalla Bouskett till dess utgifne Attests beedigande. Men då dennes wedertpart Herr Rådman Sandberg, enligt protocollet, med de förbehåld och undantag, som der anförde äro, medgifwit hwad genom wittnet bewisas wille, eller att möjligt kunnat warit, att det åberopade köpebrefwet wärkeligen kunnat warit uprättat, det Herr Rådman likwäl swårigen welat tro, dock icke i annan egentelig afsigt än efter Zimmermans egen utsago, att dermed tillreda för den sidstnämde, en förstald Creditwäg till penningelåns winnande; Så finner TingsRätten det återstående wittnets afhörande icke nödigt, ej heller anledning wara, att förthy uppehålla med målets sluteliga företagande.

I anledning häraf, låter alltså TingsRätten detta

mål sig till obehindrat sluteligt bepröfwande förekomma, befinnandes utaf de förewiste handlingar så wäl som edeligen afhörde wittnens utsagor, ett sådant sammanhang dermed, att handelsmannen Herr Ambros' Zimmerman, som hade fördjudat sig i skuld och behöfde penningelån till betalande deraf, wäl fådt såsom medel till ärnående deraf, utaf dess moder, det förewiste första köpebrefwet under den 6te Julii 1784:, men då han sådant oackadt, ej så snart som wederbordt kunnat få något lån; Så har Parternes moder och swärmoder

Sid 729

moder Fru Anna Maria Zimmerman, till samma ändamåls ärsättande sin son till hjälp, under den 10 Augusti nästföljande, eller samma år 1784: med mågen Herr Rådman Sandberg, under wissa betingade wilkår, ingådt ny köpeafhandling om i frågawarande hemmansdel, dock med det widfogade förbehåld, att som sonen Ambros' Zimmerman till dess undsättning skulle nyttja den af mågen utlagde köpeSumma, och såframt den förre inom twänne år kunde återbetala samma Summa sig bestigande till 216 rdr: 32 skr Specie, skulle berörde hemmansdel återställas modren. Denna köpeafhandling har sedermera af Zimmerman med samtycke blifwit påtecknad, den har ock blifwit i wärket stäld, af Herr Rådman Sandberg efter dess innehåld betald, hemmansdelen derefter af honom tillträdd och nyttjad, samt å förenämde köp, af honom äfwen laga medfart härstädes blifwit utwärdad. Men enär wid sidsta slutet af de Reserverade Twänne åren eller den 5te Augusti nästledne år 1786: Herr Ambros' Zimmerman sig hade förskaffat nyssförmälte köpeSumma och densamma såsom ett lån dess moder återbetalt, samt hon åter den till Köparen Herr Rådman Sandberg enligt det förra förbehållet tillbaka lämnat och han dem godwilligt återtagit, så har jämlikt wittnens utsagor, å alla sidor blifwit arkändt, att hemmansdelen såmedelst hade å nyo hemfallit till dess förra ägares Fru Zimmermans egen fria Disposition tillbaka, hwilken i följe deraf, särgfällig om oftasesagde hemmansdels skjötsel och bebrukning, åter tilbudit mågen Herr Rådman Sandberg densamma, hwilken ock omsider låtit förmå sig, detta tillbud att antaga, så

Ny sida

så att i följe deraf, den nu förewiste och nyss omförmälte sidsta afhandling med Herr Rådman Sandberg, under den 5te Augusti 1786: då uprättades, uplästes och med henne och de afhörde wittnens namn undertecknades hwarefter och då detta Contract war afslutat, modren på flerehanda sätt yttrat sin synnerliga förnöjelse deröfwer, sedan hon på förslag om? Rådman Sandberg om betänketid, enträgit begärt, att slut genast skulle göras och hon jämwäl derunder enär Zimmerman welat hindra accordets afslutande, aldeles afslagit hans föreställning, försäkrandes sig icke med honom wilja hafwa att skaffa, sedan han aldrig gjordt henne rätt, hwilket alt de af Herr Rådman Sandberg åberopade och nu edeligen afhörde wittnen Rådmanen Herr Bengt Hellberg, TullInspectoren Herr Johan Kylander och Borgaren Ertman Strömberg, under sine afgifne utsagor nogsamt bestyrkt och fulltygat.

Af alt sådant företer sig altderföre, den särskilte beskaffenhet, det har sedan den 6te Julii 1784:, om i frågawarande hemmansdel, Trenne afhandligar hwar efter annan, till och med den 5te Augusti 1786: sig tildragit, hwaraf den midlersta eller andra i ordningen, under d: 10: Aug. 1784:, genom den förbehåldne och emillankomne återbetalningen, kommit att förfalla och uphöra, men den första och sidsta under den 6 Julii 1784: och den 5te Augusti 1786: äro de, hwarom Parterne i anseende till den ena eller andras bestånd eller om fölgderne deraf hwar emot annan nu egentligen twista. 1

Sid 731

Aé: Text vid inbindningen delvis osynlig.

I en sådan med detta mål omedelbart förknippad hufwudfråga, finner TingsRätten det förtjena första upmärksamhet och afseende, att Herr Ambros' Zimmerman sjelf tydeligen, arkändt hurusom det honom meddelte första köpebref den 6te Julii 1784: icke så mycket påsyftade något wärkeligt och alfwarligt köp, som fastmera medel, att förskaffa honom Credit och penningelån till dess skulds Clarerande, hwarjämte det dernäst deraf följer, att då ett sådant ändamål icke kunde dermed winnas, och den sednare köpeafhandlingen med Herr Rådman Sandberg den 10 Aug:i 1784 ingicks, som uttryckeligen stadgar och förmår, att hemmansdelen wid köpeSummans återbetalande skulle tillbaka hemfalla till dess första ägare Parternes moder och swärmoder, hwilken i kraft deraf sluteligen med den sidstnämde eller dess måg ingådt den sidsta afhandlingen den 5te Aug:i 1786: på grund hwaraf hemmanet ock? härtills nyttjat. Så är dermedelst det af? Zimmerman åberopade och ofta förmälte första köpebrefwet, desto mer på dubbelt? sätt återkallat, om intetgjordt och för? intet gällande att anse.

På denna grund och enär modren icke någon tid under framlupit fult m...? och år, fullfölgt den af Zimmerman åberopade protest emot sidsta afhandlingen wid HösteTinget nästledne år, då icke någon annan köpeafhandling, än den under d: 10: Aug:i 1784 härstädes war upwisad eller domstolen bekant, ej heller hon i denna twist och Rättegång någon del tagit till häfwande deraf, utan? fastmera wid det ingångne Accord i sjelfwa wärket låtit bero; kan altderföre TingsRätten icke eller något lagligt afseende hafwa uppå den åberopade protest, och det ej mera uppå den af Zimmerman

Ny sida

Aé: Det är jag själv, som fetmarkerat en mening på följande sida.

merman till Herr Rådman Sandberg gjorde upsägelse från befattning med oftasesagde hemmansdel, hälst han dertill ej annan grund och befogenhet haft, än ett köpebref, som längst förut war uphäfwit och till intet blifwit. utan pröfwar HR i det stället och wid sådant förewetande rättwist och lagligt, att till alle delar ogilla och afslå handelsmannen Herr Ambros' Zimmermans i detta mål mot dess swåger Herr Rådman Sandberg utwärdade stämning samt hwarderuti yrkat och påstådt blifwit. Hwaremot den sednare eller Herr Rådman Sandberg som dess rättighet tillika med Contractet derom under den 5te Aug:i 1786: med ojäfacktige wittnen,

skjäl och bewis, nogsamt fulltygat och bestyrkt, altså med de wilkår detsamma innehåller, samt i stöd af 16 Cap.: 1 och 3 §§ JordB:n bibehålles wid Fjerdedelshemmanet Sör Kiballs innehafwan= och nyttjande så länge rätta ägaren deraf Fru Zimmerman lefwer och det med obetagen rätt, att emot fullgjörande af hwad han derföre utfäst, utan intrång af Herr Zimmerman, njuta och behålla afkastningen deraf så i år, som framdeles medan han det under swärmodrens ägo nyttjar och brukar, dock finner TingsRätten sig icke tillståndigt att nu sig utlåta, angående det i nyssförmälte Contract gifne löfte om framdeles köp, hwilket bör ankomma på framtiden efter ägarens död, ther ej något förändrat förordnande therom thessförinnan skulle emillankomma.

Till följe af sådant alt och enär frågan om hwarthera Parternes rätt i grund af de åberopade köpebref och afhandlingar blifwit.

Sid 733

blifwit som förut widlöftigt anfördt finnes, lagligen utredd och afgjord, finner wäl TingsRätten handelsmannen Herr Ambros' Zimmerman, i alla måtto hafwa warit obefogad ej mindre till den Herr Rådman Sandberg gjorde upsägelse den han icke kunnat wisa wara skjed med rätta ägarens wilja och samtycke, än äfwen han ingalunda haft fog eller rätt till den befatning han sig tagit med höbärgningen af 10 lass på Kiball, för hwilket olagliga förfarande Zimmerman wäl hade gjordt sig till böter skyldig, men hwarifrån TingsRätten i fråga så närskylde Parter emillan pröfwar skjälighet att honom förskona, blifwandes berörde hö, Herr Rådman Sandberg till fri disposition tillärkändt, så att den derå satte Seqvester upphöra bör, dock sådant med förbindelse för Herr Zimmerman, att såwida något deraf genom dess förwällande och olagliga åtgärd blifwit skämt eller förlorat gådt, bör han det efter mätismanna ordom eller efter wärdis af twänne trowärdige nämndemän, ärsätta och betala, derom Herr Rådman Sandberg äger öpet, sin rätt efter omständigheterna? särskilt att utföra, om han sig befogad finner. Men de tilltalade åboer Anders Andersson och Christen Trulsson i Ånneröd, blifwa uppå den talande Partens begifwande, från vidare ansvar i denna del fria, dock bör Herr Zimmerman, som dem alra först till wittne inkallat, för deras Tingsresa och förplägning betala dem? 16 sk:r hwardera. Sluteligen kan Herr

Sid 741

Herr Zimmerman icke undgå, utan härigenom skyldig kännes, att betala Herr Rådman Sandberg och Borgaren Samuel Strömberg deras onödigt förordsakade Rättegångskåstnad, den förre med 2 rdr:, och 1 rdr till den sednare, hwartill de upgifne Räkningar jämkas och nedsättas.

Sid 741

No 48 Som genstämd finns mademoiselle Christina Alsing. Mönsterskrivaren Rathe har stämt först. Avser en bouppteckning.

Sid 743

No 49 Stårbhuset efter kapten von **Orchimont** på Norrkärr stämmer Per på **Kebal** för en fordran, som han döms att betala snarast.

No 50

Även Jon i Strömswik (= **Norr Kebal**) döms att betala en skuld enligt bouppteckningen efter kapten von Orchimont,

Sid 759

den 18 oktober

No 58

Ett mål, vari Maria Svensdotter **Tranberg**, som blivitt änka efter Assmund Wättleson i Norr Hee, anmäler att hon vill att gården försäljs. Det beslutades att den skulle försäljas på auktion, vilket skulle ske vid pågående ting torsdagen den 25 oktober 1787.

Sid 779

No 66

Åborna på Yttre Buar stämmer grannarna på Nöddö angående en skvalteknarv.

Sid 783

No 67

Löjtnant Adlerbaum stäms för att han låter sin jägare Alexander Schevailier jaga på Vättland och på Bastekärr.

Sid 795

Aé: Här är den bedrövlige handstilen riktigt dålig.

No 68

Kronolänsmän Wälaktade Anders Börje?? Hellberg och Anders Fiellkander upwisade härefter den förteckning som blifwit uprättad å de **skiutshästar** hwilka äro anslagne wid Gästgifwaregårdarne uti Wette och Tanums härader, med anhållan at therom behörig undersökning nu skie måtte? ; Och emedan efter upläsandet af desse förteckningar ei något thärwid war at påminna?, ty skulle sådant med sin wanliga? påskrifter wederbörande till bewis meddelas.

Sid 797 *Aé: Eländiga handstilen*

No 69 TingsRn hölt härefter uprop uti det ifrån förra till detta Ting och förewarande Rättegångsdag ytterligare upskutne måhl emillan Enkan Anna Bolin, numera gift med handelsmannen **Zimmerman** i Strömstad, samt Anders Johansson i Mulltorp, ömsom kärke och swarande?

Ny sida

beträffande af hwarandra påstodde flere fordringar härledande sig ifrån bebrukningen af en fjerdedels hemmanet Mulltorp den senare innehaft, som Protocollerne wid sidstl:dit winter och Sommar Ting under Nris 105 och 71 widlyftigare innehålla hafwandes denna sak derföre fådt anstånd tills? nu, at såwål det af Parterne åberopade Contract om hemmanets bebrukning ei warit förra Tinget at tillgå, som ett instämt wittne Soldaten Blider? medelst förfall frånwarande. Och derföre detta Ting borde inskaffas, och förekomma. Men enär måhlet nu företogs låto? Parterne genom nämndemannen Fredrich Holmström anmäla och tillkänna gifwa, det the nu mera at? Liqwideras alla sina fordringar? med hwarandra, at de? icke något vidare påstående hafwa at yrka, utan rättegången afsäga, hwarwid alltså TingsRätten låter förblifwa, så at alt twistande Parterne emillan uphöra bör.

Aé: Försöker utröna vilken handelsman Zimmerman i Strömstad, som Anna Bolin gift sig med.

Kan inte finna deras vigsel någonstans.

Vid målets tidigare förrättning vid vintertinget under nr 105 den 17 mars på sidan 223 uppges Anna Bolin som hustru från Fjällbacka. Vid sommartinget finns ärendet under nr 71 på sid 521 den 8 juni. Där uppges Anna vara änka och ägare till ¼ av hemmanet Mulltorp. Zimmermans namn förekommer inte i någon text till dessa mål. Under hösttinget den 19 oktober uppges hon alltså vara gift med handelsman Zimmerman i Strömstad. Vigseln har tydligen ägt rum någon gång under sommaren eller hösten 1787. Men var och med vilken?

Om det var med Ambrosius bör detta synas i hans bouppteckning.

Han dog 1810. Hans bouppteckning år 1811:1 visar att han var änkeman vid sin död. Jag har tidigare uppgift om att hans hustru hette Maja Sandberg och att deras första döpta barn i Strömstad enligt födelseboken där föddes 5 jan. 1763

Sid 805

No 74 Genom uttagen stämning emot Herr KronoBefallningsmannen Anders Magnus Greiffe på Wättlanda, yrkar Oluf Johansson i Jungby, at emedan kiäranden? uppå flere kraf, icke kunnat återbekomma den till swaranden uppå Twåhundra Rdr Specie utgifne förskrifning, hwilken **Fourier Ehnebohm**, som af kden kiöpt Krono Rusthålllet och Gästgifwaregården Hede, hos swaranden längst för detta infriat det alltså swaranden måtte tillförbindas sådant fullgjöra, samt derförutan ärsätta Rättegångskostnaden.

Då måhlet upropades och Parterne förekommo, andrager herr Befallningzmannen, at ei? rättare? han mins? har thet warit twenne förskrifningar?, som för käranden blifwit infriade till den omf...? summan? men thesse så wål som sielfwa Inteckningen, skall ännu wara hos? des Broder Herr Räntmästaren Greiffes uti Mast..d? hand, hwarifrån sden? ännu icke kunnat dem? anskaffa, utan anhåller för sådan ordsak om uppskof med måhlet till nästa WinterTing, då han helt wist? förmodar dermed kunna tillfredställa kden. Emot detta ...? har den senare icke at påminna. Med anledning hwaraf alltså målet uppå Parternes begifwande? anstår till nästa WinterTing och 2dra Rättegångsdagen, med föreläggande för them at då åter tillstädes komma, så framt icke käromåhlet emedlertid fullgöres ...? skulle, hwilket i sådant fall tillkänna gifwas bör.

Sid 815

No 81 Mål, som avser **Resö eller Rossö Nordgård** och en person där wid namn Nils Olsson. Målets andre part är från Kollekind. . Dokument som åberopas är daterat på Kragenäs.

Sid 829

No 92 Slaktaren Anders Olsson på **Långön** är instämd av befallningsman för en obetald skuld.

Sid 837

No 97 Fortsätter målet mellan pastorskan Mjöberg på Mjölkeröd och Wettle Hansson.

Sid 855

No 101 Mål, som berör både **Älgö**, Nöddö, Torgonö och Långön ett par andra gårdar avseende fällda **ekar** på den s.k. Tolfmannsägendomen och på Lytorp. Samtliga uppger, att de byggt båt. Målet skulle fullföljas senare under tinget.

Sid 867

No 110 Widare, Och med anledning af wunnit tillstånd enligt domboken wid förewarande Ting under No 59 den 18 nästl. dennes skreds jemwål nu till försälgning af Twätrediedehls Tunna Odels jord uti hela preste-Sid 869

bohls hemmanet Norr Hee i Wette härad och Skie sockn belägit at det, uti wåwål ägarne **Enkan Maria Svensdotter Tranbergs** egne och dess omyndiga barns wägnar jemte myndige sohnen Hans Assmundsson, genom Oluf Amundsson? i Nösteröd, närwaro, tillika med the flere Rättsökande och Allmoge som å denna härtill kundgiorde dag sig infunnit; hwarwid ock sedan wilkoren, at köparen therå borde förwärfwa sig wederbörande Ränteägars Tagesedel eller städio? rätt samt inropssumman med förra ägarne å det sätt Liquid..gat? gjälden wid tillträdet nästa års fardag betaltes samt det öfrige emot ränta och säkerhet i jorden innestod, blifwit kundgiorde, så wål som fastigheten utbuden till Ethundrade Rdr Specie drängen Jon Andersson i Kollekind efter flera ökade rop, stannade för det sista Twåhundrade Rdr 8 sk. Specie, deröfwer ingen ge wille, Och alltså ei allenast Århålt?? slaget, utan ock i ock dermed tillärkände rättighet at för sig och arfwingar ofwan förmälte, Odels Jord uti Prestebohlshemmanet Norrhee, med ofwanstående förbehåll äga nyttia och behålla, till bewis hwarom utdrag af Protocollet honom meddelas skulle.

Sid 887

No 129 Här fortsätter målet, som startade under nr 58. Instämnda personer från flera gårdar, bl.a. Älgö, Nöddö, Lågön och Torgonö för avverkade ekar.

De dömdes skyldiga och fick böta, eftersom rätten ansåg det konstaterat, att avsikten, när avverkningarna skett, hade varit att använda virket för båtar, som de ämnade sälja.

Sid 891

No 130 I detta Tings början hade **gästgifwaren å Hede Gästgifwaregård wid Tanum Fourieren Jonas Ehnebom**, till TingsRätten låtit ingifwa dess hos Konungens Befallningshafwande afgifne ansökningsskrift, att i anseende till de i sjelfwa skriften anförde ordsaker, blifwa befriad från de Hede hittills ålagde Fyra stycken hästars utgörande wid sjutsningen till de resandes fortkomst, samt i stället och till årsättande deraf anslagit hemmanet Wästerby med lika antal hästar; hwilken ansökning, Konungens Befallningshafwande genom Remiss under den 14de sidstl:e Sptember, hänwist till undersökning härstädes. I anledning häraf har TingsRätten först inkallat åboerne på det föreslagne hemmanet Wästerby, som sig instält Hans Andersson, Olof Hansson och Johannes Hansson, hwilka då de deröfwer hördes, sig utlät, att de woro nödsakade undanbedja sig det föreslagne sjutsningsbeswäret, hälst emillan deras hemman och gästgifwaregården skall wara så dålig wäg, att man deremillan swårligen kan med köredon framkomma, utan trodde de att Stora Hoghems åboer på Twå hela hemman skulle

Sid 893

skulle långt lättare kunna åstadkomma de afgående Fyra stycken hästar till sjutslagets Completerande. Till följe häraf, äro ock Hoghems åboer till hörande härwid inkallade, som sig instäldt Anders Hansson, Petter Andersson, Gude Angrimsson, Hans Andersson, Erik Christophersson, Anders Olsson, Swen Hansson, Anders Rörberg på Lilla Hoghem och Elias Johansson, hwilka sig åberopa, det de wid snöplogsinrättningen äro underlagde, och påstå sig icke något mera förswarligen kunna förestå, och derföre anhålla att från sjutsningsbeswäret blifwa frie.

Krono Befallningsmannen Herr Anders Magnus Greiffe, war ock härwid till hörande inkallad, som sig i följe deraf härunder instälde, och sedan han om förenämde åboers utlåtande underrättad blifwit, sig yttrade, att han anser Hoghems åboer som wid snöplogsinrättningen underlagde äro hafwa skjällig anledning att undslippa sjutsningen, men Wästerby hemman förmåler han icke hafwa något lagligt skjäl att sig derfrån undandraga, utan kan beqwämligen med de 4 stn föreslagne hästar underläggas, hälst det skjäl de af wägen tagit, icke är af annan beskaffenhet, än ju flere hemman, som förut äro till sjutslaget anslagne, hafwa både så lång och beswärlig wäg till gästgifwaregården och i öfrigt har han ej något emot gästgifwarens åfwanförmälte ansökning att påminna.

Wid öfwerwägande af hwad sålunda förekommit, finner wål TingsRätten för sin del, sökande gästgifwaren Fourieren?

Sid 897

Fourieren Ehnebom, till den sökte befrielse från de Fyra stycken hästar, hwarmed Hede hittills wid sjutslaget underlagt warit, hafwa haft skjällig anledning förnämligast förthy, att den i sednare tider dock nyss före dess ditkomst, skjedde flyttning af åbyggnaden uppå gästgifwaregården, wärkeligen medförer mycket obeqwäm swårighet wid körslor till gårdens wid mackt hållande, men att ock, då hela domsagans Tingshåldning, innan kort kommer att derstädes sammandragas, sådant synes åstadkomma mycket hinder för deltagande uti sjutsningen, och TingsRätten således med stöd deraf, själligen finner sig kunna tillstyrka, att det föreslagne hemmanet Wästerby, såsom tjenligast i stället till årsättande deraf underläggas må; dock hemställas sådant till Konungens Befallningshafwandes vidare bepröfwan= och godtfinnande.

Sid 901

No 134 Mål, som visar att bostället Vettelanda även tagit delar av Bastekärr i bruk.

Mer finns att läsa i ett syneprotokoll daterat 8 -9 november 1787, som finns på sidan 1777. Många sidor, många vittnen.

INTRESSANTA UPPGIFTER FINNS HÄRL.

No 137 Berör Norr Slön i Skee.

Sid 923

No 153 Om pastorskans Mjöberg på Mjölkeröd och Wettle Hansson om plogarbete

Sid 931

Uppbuds och lagfartsprot. vid HT i Vik

Sid 939

No 57 Nedre Eigst- laga stånd

Sid 959

No 109 Ahlviken i Tanum- här står nämnd bl.a. Maria Leksdotter- uppbud 1sta ggn

No 110 Mungseröd- 1sta ggn

Sid 971

No 116 Tågeröd- i Lurs socken- 1sta gången.

Av prot. framgår att Pehr Larsson i Sör Slön var förmyndare för pigan Maria Andersdr, som är en av försäljarna av del av gården. Gårdsdelen såldes till Jacob Larsson och hans hustru Maria Nilsdotter. Undertecknade säljare var Cornelius Sörensson och Karin Andersdotter, Nils Hansson samt Pehr Larsson för Maria Andersdotter. Jacob Larsson sålde sedan till Christopher Andersson torpet Måsekasen enl. mål nr 117.

Sid 977

Inteckningsprot. vid HT i Vik

Sid 983

No 6 Berör Mjölkeröd

Prot. 30 maj	sid 1761-1771	Syn på Näsinge Prästgård			Kyrkoherde Liedberg har dött och efterträtts av Wingård
Prot. 12 okt.	sid 1773	Syn på Elofseröd? i Tanum			
Prot. 8 nov.	sid 1777	Syn på Bastekärr i Skee sn			Sista protokollet i domboken. INTRESSANT Se del därav på nästa sida

Sid 1777 Syneprotokoll avseende Vetteland och Bastekärr. Vittne bl.a. från Kollekind.

**HÄRI BERÄTTAS BLAND ANNAT OM HUR BENGT MÅNSSON, DÅ HAN VAR
HÄRADSSKRIVARE, BODDE PÅ BASTEKÄRR OCH NÄR HAN SEDAN BLEV
BEFALLNINGSMAN FLYTTADE TILL VETTELAND OCH DELAR AV BASTEKÄRR BLEV KVAR
I HANS BRUK.**

Sid 1781 Del av syneförrättningsprotokollet den 8 november 1787.

: : : wid Wällåflige TingsRätten upwisat gammalt häradssynes Document under den 8de October 1686: : : att
twisten då warit emillan Bastekärr genom dåwarande innehafwaren deraf fordom häradsskrifwaren Bengt
Månsson å ena sidan kårande och Kollekindsåboer å den andra, men omrörer tillika, att en gammal
lagmanssynedom under den 9de Octobr 1607: i då förehafd twist emillan Kollekind och Wetteland, det förras
ågor borde gå ända neder till älfwen, och ehuru Bastekärr då icke woro nämt, förklaras dock meningens eller
slutfölghden af nyssberörde lagmansdom

Sid 1781

lagmansdom wara, att dess rätta skilnad borde gå till åen eller älfwen lika med Kollekind, hwilket och på sådan
grund, då jämwäl blifwit faststaldt.

Det är af förberörde häradssyneDocument äfwen märkeligt att inhämta, hurusom dåwarande
Krono Befallningsman i orten eller innehafware af Wettlanda Anders Börgesson, biwistat twisten emillan
Bastekärr och Kollekind, men finnes icke hafwa gjort något anspråk mot desse bägge sidstnämde hemmans rätt,
att med sine ågor, på deras sida, gå ända neder till älfwen, utan synes han fastmera, med häradssyneRätten
derutinnan hafwa instämdt.

Åfwanberörde gamla häradssyneDocument jämfördt med det under denna Rättegång afhörde
ena wittnets Olof Olssons från Hustyft utsago, gifwer dessutom tillkänna, att då warande kåranden Bengt
Månsson, den tiden warit häradsskrifware och bodt på Bastekärr men sedermera blifwit KronoBefallningsman i
orten och flyttat till Wetteland, då han efter sin flyttning från förra stället, ej allena haft swårighet att få någon
åbo till Bastekärrens bebrukning, utan ock att då han omsider dertill hunnit öfwertala twänne, hafwa desse warit så
utfattige och oförmögne, att de icke till bruk welat åtaga sig mycket af ågorne, utan då han dertill med wid
bebrukningen måst göra hjälp, är all sannolikhet, att han deremot tagit och under Wetteland nyttjat af Bastekärrens
hwad honom beqwämligast till hans warit eller det, som ännu derunder nyttjas och hwilket af sådan anledning
kommit att så mycket mer derwid förblifwa: : : _

Ala: 80

DOMBOK

TANUMS MFL. HÄRADS RÄTTER

ÅR 1788

Sid 1

VT 4 mars i Vik

Aé: I likhet med de närmast föregående åren är protokollet även här till stor del skrivet med härads hövding Dankwards svårlästa handstil med halvskrivna ord mm.

Sid 5

No 2 Om en syn på en å "Kundbäks? strand" (= Kongbäck) uppförd **sågkvarn**.

No 4 Att syn hållits på en **mjölkkvarn** på Bö.

Sid 13

No 12 Sedan **gästgifvarne i Skjelleröd Elias Christenson och Anders Andersson**, hos Konungens Befallningshafwande sig beswärat öfwer det hinder och olägenhet wid skjutsningens utgjörande, som detta gästgifweri måste widkännas, så wäl deraf att de i sjutslaget med 12 stn hästar anslagne hemmanen Tannam och Björnäs, äro Tre ottondels mil från berörde gästgifwaregård belägne, som ock deraf, att större delen af åboerne derstädes, råkat uti fattigdom och icke mäckta deras skyldighet fullgjöra hwarföre förstnämde gästgifware hemställt, om icke till botande deraf, närmast belägne sockn kunde anslås, att med Twänne hästar om dygnet på håll, gästgifweriet i stället understödja; Så har Konungens Befallningshafwande genom Remiss under den 6te sidstledne Februarii, detta ärende till undersökande hos TingsRätten hänwist. I anledning häraf hafwa samtelige Lurs sochns innebyggare tillika med den efter upgift dermed i slike ärenden alltid förenade Östra Ek? eller nämndemannen Halfword Erikssons i Ek Fjerding af Tanums sockn, genom allmänne kundgörelser blifwit kallade till i dag, att sjelfwe eller genom antagne Fullmäktigar sig inställa och öfwer detta mål wederbörligen höras.

Då nu TingsRätten sig detta mål förekomma lät, infunno sig klagande gästgifvarne från Skjelleröd personligen. Men af häradsboerne woro större delen af Lurs och Östra Fierdingens af Tanums sockn allmoge mangrant tilstades. Å KronoBefallningsmannen Herr Anders

Sid 15

Anders Magnus Greiffes wägnar instälde sig Kronolänsmannen Wälackta Anders Fjellkander, som inlämnade Herr Befallningsmannens skrifteliga med utlåtande, att han emot den sökte hållsjutsen, ej kan hafwa något att påminna, utan densamma fastmera såsom både nödig och nyttig tillstyrker.

För samtelige de närwarande uplästes härefter, så wäl sökande gästgifwars hos Konungens Befallningshafwande ingifne och hit Remitterade ansökningskrift, som nyssförmälte herr Befallningsmannen Greiffes utlåtande i detta mål, hwarefter gästgifvarne från Skjelleröd ärhindrade, att deras mening ingalunda warit, det flere hemman i Lurs sockn till hållsjutsen skulle anslås, än de som icke till annan sjutsning woro underlagde, tillkännagifwandes således att **hemmanet Tägeröd 1: mtl är en Bigästgifwaregård** med hemmanen Öhn och Twetane 2 mtl derunder, warandes hemmanet Skjelebo 1 mtl af lika beskaffenhet, men hemmanen Apelsäter, Torp och Wälle 3 mtl skola till Fångesjutsen wara anslagne, hwarförutan flere hemman som bebos af nämndmän och andre, som ej med sjutsning kunna betungas skola utgöra så stor minskning på tillgången att då hela Lurs sockn icke utgör mer än 40 1/8s hemman, de öfrige blifwa otillräckelige att hållsjutsen upprätthålla, ehuru ringa antal hållhästar de

Ny sida

de likwäl begärt hafwa, hwadan gästgifvarne hemställa, om icke af Tanums sockn, som till hemmantal skall bestå af snart hundra mantal mera, än hela Lurs sockn, de närmast belägne kunde tagas till fyllnad i bristen af sådant antal, som med minsta tungan för allmogen kunde pröfwass nödigt, åberopandes sig bemälte gästgifware härwid til skjäl ej mindre, att de numera wid sjutslaget både otjenlige och oförmögne hemmanen Tannam och Björnäs, äro belägne i Tanums sockn, än de ock anmäla huruledes den östra eller nämndemannen Halfword Erikssons i Ek Fjerding af Tanums sockn, som gräntsar intill Lurs sockn, i alla tider deltagt med den sednare socknen uti sjutsningar och andre dylike beswär, upräknandes merberörde gästgifware, hemmanen Vedevall, Tofva, Håkeby, Håkebytorp, Lilla Arendal, Skjärbo, nedre Knemb, Öfre Knemb, Klätta, Raftötången, Holmen och Sögård tillsammans 9½ hemman, som skola ligga närmare till Skjelleröd än en stor del af hemmanen i Lurs sockn till och hwarigenom de förra i sidstnämde sockn undantagne hemmans afgang ärsättes

Härunder anmäldes, att Coministern i Församlingen äger En Tredjedel i hemmanet Tofva, som nu af ämbetssysslor ärhindrad, och låter anmäla, att han som dessutom wäl innehafwer ett ringa Capelansbol Ulfveskjed benämnt, icke underhåller flere hästar, än hwarmed som knappast båda hemmanen kunna brukas, utom det att han måste nyttja dem wid sine ämbetsresor i Församlingarne, anhållandes

Sid 17

anhållandes derföre att från deltagande i den föreslagne hållsjutsen blifwa fri, deremot han för öfrigt ej skall kunna hafwa något att påminna.

Sökande gästgifwarne yttrade sig härwid, att de ej annat kunna, än medgifwa, det icke skjäligen af Herr Commministern Ahlenius kan för någondera af dess ringa hemmansdelar begäras deltagande uti den nu sökte hållsjuts.

Therefter sökte TingsRätten inhämta närwarande häradsboers från Lurs och Tanums socknar utlåtande härutinnan, då de deruti enhälligt instämde, att påstå, det måtte med sjutsningen wid Skjelleröds gästgifweri, få förblifwa wid gamla wanligheten och hwad det förut varit, förmenandes de, att, om gästgifweriet ej kan förblifwa ther som hittills, så hafwa de fog att påstå, det måtte detsamma förflyttas annorstädes, der bättre tillgång kan finnas uppå hemman till hjelpesjuts, eljest anmäla the, att 40 hästar skola wara anslagne till sjutsningens fullgjörande wid Skjelleröd, hwilket de påstå wara tillräckeligt.

Sökandegästgifwarne från Skjelleröd återigjen åberopade sig, huruledes de förmena det lärar **wara enhwar nogsamt bekant, att de norskes starka genomfart**, ej allena är ständig utan ock så dryg, att ofta **20 à 30 hästar utgå om dygnet** och stundom mera, hwadan och då jämwäl mången gång **flere inländske resande** therunder ankomma, the förmoda thet wara nog uppenbart, att sjutslaget, hwaribland Tannam och Björnäs äro

Ny sida äro nog wida aflägsne och jämwäl bebodde af utmattade åboer, icke kan anses för öfwerflödigt.

Therefter företrädde gästgifwaren på Hede Fourieren Wälmanhaftig **Jonas Ehnebohm**, som påminte, att emedan han fädt tillfälle såsom närwarande, härunder höra, att ett och annat hemman af dem, hwilka uti Tanums sockn äro belagne och lyda till **Mjölkeröds ägendom, den Majoren Herr Baron Lilje sig nyligen tilhandlat**, blifwit föreslagne att äfwen uti den begärte hållsjutsinrättningen deltaga; Ty och då Wälbemälte Herr Baron och Major nu icke är här i orten wistande, anhåller han att detta ärende måtte hwila, till dess han hit ankommer och härwid kan blifwa hörd, yttrandes sig Fourier Ehnebohm tjerjämte, att han så mycket mer bestrider, thet något hemman af Tanums sockn måtte anslås till Skjelleröd, som han tror sig framdeles wara föranlåten göra en lika ansökning om hållsjuts till Hede gästgifweri, hwartill han förmäler att hela Tanums sockn kan behöfwas.

TingsRätten sökte härefter göra sig underrättad, om ej någre andre så belagne hemman woro att tillgå, som i stället för Tannam och Björnäs, kunde till Skjelleröds gästgifweri i stället anslås, men härwid gafs enhälligt tillkänna, att icke något sådant hemman finnes till utbytande deraf, utom allena Fjerdedelshemmanet Ödegården, som ligger wid Tannam, hwilket dock icke kan sjutsa mer än med en häst och dessutom med? fler? indelte t...? senöpligen? at det icke någon ständig skiutsning draga kan, men i öfrigt skola alle andre

Sid 19

dre hemman utom de förut underlagde, wara så aflägsne, att de till hjelpesjuts äro aldeles otjenlige.

Wid närmare undersökning härom med häradsboerne kunde ej annat utlåtande af dem ärhållas, än förut anfördt finnes, med påstående, att sjutsinrättningen wid Skjelleröd måtte hädanefter förblifwa i samma skick den hittills varit.

Hwad i detta undersökningsmål sålunda förekommit, har TingsRätten hos sig i behörigt noga öfwerwäga tagit, warandes det nogsamt bekant, att Skjelleröd hafwer den bästa och beqwämaste belägenhet till gästgifwaregård, som i hela orten utses och finnas kan, men att de norskas ständiga och starka genomfart emot förra wanligheten ofta så ansenligen ökar sjutsningen, att inemot hela sjutslagets hästar stundom på en dag utgå utom det at Skiälleröd särskilt skiutsar inåt landet till förenämde Skiählebo? ...? giästgifwaregård, som winter tiden i synnerhet nog ofta påkomma kunnandes TingsRätten ej undgå, derpå hafwa afseende, att hemmanen Tannam och Björnäs äro från Skjelleröd till hjelpesjuts nog långt aflägsne, så att då de utomdess af fattige åboer bebos, som med swage hästar försedde äro, sjutsen ofta uträttad till gästgifwaregården ankommer, hwilket medförer mycken olägenhet och hinder, både för gästgifwarne och de resande, samt alltså till ständig klagan anledning gifwer, kommer nu det härtill, att till ärsättande af de swårigheter, som hemmanen Tannam och Björnäs förordsaka det öfrige sjutslaget, ingen annan tillgång till utbyte förefinnas, än ett enda Fjerdedels

Ny sida Fjerdedels hemman Ödegården med En häst istället för Tolf; Så anser TingsRätten bästa utvägen wara, till hämmande af de förre oundwikelige olägenheter, att med Tannams och Björnäs hemmanens afgang från förra hjelpesjutsen, men de öfrige hemmanens bibehållande derwid af gamla sjutslaget, uprätta de afgåendes ställe med Twänne hästar om dygnet på håll wid Skjelleröds gästgifwaregård, som i ordning utgöres af alle de hemman i Lurs sockn, som ej med andre sjutsningar beswärade äro, och hwari de understödjas af de närmst belagne hemmanen i den så kallade nämдемännens i Ek Fjerding af Tanums sockn, samt sådant med En häst af hwarje Fjerding eller med Fyra hästar af ett hwart helt hemman, Börandes till den ändan, en på sådan grund inrättad sjutslista uprättas af Herr KronoBefallningsmannen Greiffe i orten, som med detta undersökningsprotocoll, kan till Konungens Befallningshafwande fölgacktig wara.

På föreskrefne sätt, finner alltså TingsRätten och det på grund af XXVIII? 5 § Rb? skiälligt för sin del böra tillstyrka bifall till den sökte hållsjuts wid Skjelleröd, hälst de föreslagne 2 hästar om dygnet, icke kunna lända allmogen till någon märkelig? tunga. Dock anser TingsRätten Mjölkeröds gård, som hädanefter kommer att bebos af Herr Majoren Baron Lilje, såwäl som Herr Commministerns Alenii Tredjedel i Tofwa, böra från denna hållsjuts fritagas. Hwilket alt likwäl Konungens Befallningshafwandes vidare ompröfwande underställes.

Sid 21 den 4 Martii 1788

No 13 TingsRätten företog sig härefter det af Konungens Befallningshafwande till undersökning hit Remitterade mål, hwarutinnan KronoBefallningsmannen här i orten herr Anders Magnus Greiffe, medelst skriftelig inlaga anmält, att **Wägen ifrån stora landswägen fram till dess KronoFogdeBoställe Wetteland, skall wara så förfallen** att man om Höst och Wår knappast kan färdas densamma med häst, mycket mindre med någon slags åkedon, och hwilken wäg Herr Befallningsmannen förmält sig icke på egen kåstnad förmå att till brukbart stånd uprätta, utan derföre anhållit att Skjee sockns allmoge måtte åläggas förberörde wäg, så till Påstar och diken, som tillräckeligt sandfylla i swarsgildt stånd sätta. Uti hwilket mål, Skjee sockns innebyggare, genom utfärdade allmänna kundgörelser blifwit kallade till i dag, att theröfwer höras. Inställandes sig härwid å sökande Herr Befallningsmannen Greiffes wägnar Kronolänsmannen Wälackad Anders Fjellkander enligt skriftelige ordres under denna dato. Af soknemännen från Skjee, anmälte sig wid efterfrågan, : _ : _ : _
Aé: 14 personer från Skee allmoge är namngivna, dock ingen från min "nära släkt". Det beslutades att Skees allmoge skulle sätta vägen i stånd, men att beslutet först måste godkännas av Konungens Befallningshavande.

Sid 25

No 15 Domhafwanden anmälte nu i Rätten, medan den till myckenhet församlade Tingsökande allmoge från båda härwarande härader, ännu tillstades woro, att likasom förut wid nyssöfwerståndne Qwille och Bullarens häraders WinterTing redan skjedt, will det ock härstädes jämwäl wara nödigt, att twänne än en från hwarje härad utses, att såsom Fullmäktigar hafwa wederbörlig tillsyn wid **uptimringen utaf den delen af nya förestående Tingshusbyggnaden, som på Hede gästgifwaregård kommer af trä att upföras**, helst timber och hwad dertill ärfordras, numera är så tillräckeligen på stället framskaffat, att med byggnadens behöriga fullbordande, nästa wår kommer att fortsättas. Och som i anledning häraf, thertill föreslogos för Wätte härad Anders Björnsson i Eng och för Tanums härad Olof Swenungsson i Ryland, dem TingsRätten anser för dertill skickelige och förståndige män; Så warda desse förordnade till härwarande häraders Fullmäktigar, hwilka äga, att under uptimringstiden, derå hafwa inseende, att inge af röta skadade eller annars odugelige ståckar må i huset inläggas, utan att alt dermed må förswarligen tillgå, hwarföre dem till den ändan, utdrag af protocollet meddelas skall.

Sid 39

No 24 Kronolänsman Hellberg stämmer soldaten Pehr Blomberg på Hassleklåfwan under Mjölkeröd för att han olovligen fällt en stor ek. Blomberg blev dömd.
Aé: Blomberg var för flera år sedan en av medlemmarna i Tjuv-Halvords band.

Sid 51 *Aé: Avser Michael Lind, FÄ-tavla 20*

No 32 Igenom skriftelig stämning påstår **Tegelmästaren Michael Lind** uppå Miölkeröds Bruk, det **soldaten Pehr Blomberg** som icke i godo skall wilja betala fyra Rdr Specie them han förskottswis af kåranden uppå lofwat Tegelarbeta, ärhållit, ei? eller kan förmås sielfwe arbetet wärkställa, måtte ei allenast åläggas härföre lagligen tillfredsställa kåranden, utan ock, för föröfwardt swek härigenom ansvara samt årsätta både skada och Rättegångskostnad.

Hafwandes Soldaten Blomberg genom särskilt stämning inkallat förenämde? Tegelmästare at i bewis leda flere emot den förre hafde beskyllningar såsom ang:de olofl. borttagen wed uti Mjölkeröds skog, samt i synnerhet? tillmål? af skiålen med mera, hwaremot den senare åter genstämt den förre för obefogad lagsökning, emedan denna till the hafde utlåtelse om Blomberg hafwit skiålig anledning med yrkan äfwen i detta måhl aftwungne? kostnader; Men wid uprop och företagande af thet förstnämde måhlet

Ny sida

samt sedan Parterne företredt, afgifwa the ömsom theas förbde? uttagne stämningar med tillkännagifwande at the förenat sig i alla måhlen, thäröfwer de i öfrigt inlämnade theas skriftel. författade förening så lydande.

Uti de af undertecknade ömsom emot hwarandre till innewarande Winter Ting härstädes instämde mål, hafwa til biläggande af de oss emillan upkomne twistigheter, wi i godo sålunda öfwerenskommit:

Att jag Pehr Blomberg, jämte återkallande af de påståender min å Tegelmästaren Michael Lind utwätkade stämning innefattar, betalar uti förening En Riksdahler 16 sk:r Specie, som enl:t den å mig ågångne särskilte stämning under N:o 76:, betalar min skuld med Fyra Riksd:r Specie, som tillsammans utgör 5 Rd. 16 sk, hwilcket å min halfwa lön kommer, i brist af annor godwillig betalning, att af mine Löningzgifware upbåras, hwadan Communication af denna Förening och anwising med dem bör föregå.

Jag Mickael Lind förklarar mig med ofwanstående förbindelse nögd, som försäkras. Wik d. 5.

Marti 1788.

Pehr Blomberg

Michael Lind

Till wittne

J? Winqvist

Anders Olson
i Sögård

Och emedan Parterne densamma ytterl:re inför Rätten arkände samt de uttagne stämningarne för öfrigt icke innehålla annat än thet, hwarom de sielfwa haft rättighet at öfwerenskoma med hwarandra och genom förening bilägga, Ty blifwer dem ock likmätigt XX Capitel Rätteg B:n härigenom stadfäst, samt till wärkställighet enligt des innehåll lagligen utstält, med rättighet för K? Borgenären, at i brist af fullgörandet deraf, hos Giäldenären Laga utmätning århålla des ägendom therom han hos wederbörande sig dock förut? dertill anmäla bör.

Sid 55

No 34 En person på Galtö stäms av **kapten d'Orchimonts dödsbo** för betalning av ett **auktionsinrop**, som gjorts på Norrkärr 31 juli 1787, alltså kort efter att kaptenens bouppteckning blev klar i juni.

Sid 75

No 43 TingsRätten upropade härefter upskutne måhlet emillan Herr Krono Befallningsman Anders Magnus Greijffe och Olof Johansson i Jungby, thäruti den senare af den förre söker återfå den förskrifning som på Twåhundra Rd. Specie blifwit af Olof Johansson utgifwen men har genom **Fourieren Ehnebohm på Hede** sedermera infriats, och Protocollet wid sistl:t Höste Ting under No 74 närmare omförmäler; warandes Herr Krono Befallningsman Greiffe wid målets företagande tillstades, men kåranden afhöordes icke. I anseende hwartill och som thet derjemte af den förre anmältes at kåranden wärkel. skall äga swarandens quitto för pgrne, dermed han icke skall infunnit sig hos honom alt sedan sista Ting; Ty och tå kden nu uteblifwit, samt med det samma stämningen i måhlet öfwer gifwit bör ock saken nu detta Ting förfalla, dock kden berättigad at härå till nästa Ting kära, om han thärtill sig befogad finna skulle.

Sid 85

No 48 För TingsRätten instälde sig åter vice landtmätaren Herr Eric Upmark ingifwandes till pröfning och fastställelse den

Sid 87

den Geometriske Charta och delningsprotocoll, som wid förrättad storskiftesdelning af Inägorne till hela **skattehemmanet Öfverby** i Tanums härad och Lurs sockn, uti Junii månad nästledne år författad blifwit emillan Åboer och delägarne derstädes Anders Hansson och Anders Trulsson, af hwilka nu allena den sednare tillstädeskom, som sedan protocollet och Chartan blifwit upläsit och öfwersedd, förklarade ej något deremot wara att påminna. I anseende härtill och emedan denna delning således i allo lämnas klanderfri; Ty blifwer den ock till framdeles rättelse delägarne emillan, härigenom tillfölje af 1783 års Kongel. Förordning om Landtmäteriet i Riket lagligen gillad och fastställd, derom särskilt bewis å sjelfwa ConceptChartan kommer att meddelas.

Sid 117

No 66 Igenom föregången stämning tilltalar Enkan efter **afl. Gästgifwaren Anders Halfvordsson i Wik** Madame Helena Friis, Munsterskrifwaren Wälbetrodde Peter Larsson ifrån Fossumtorp under påstående, det måtte swaranden ei allenast lagl. åläggas at återbetala de Regements- ock andre till upbörd hafwande medel, hwilka han af kdens afl. man upburit, men sådant oakadt till rest upfört, utan ock answara kden den hos honom för sådan ordsak anbefalte utmätning af same medel, samt jemwål årsätta både lidandet och Rättegångskostnaden.

Då detta måhl upropades inställer sig kden personligen, ock, för swaranden munsterskrifwaren, häradsdomaren Jöns Andersson i Gånehed efter fullmägt, ingifwandes kåranden Enkan följande handlingar, med anhållan om des införande i Protocollet så lydande.

Nota?

/ 1:o Uppå nedanskrifne utskylder som iag under den 4 nästl. augusti blifwit anbefalt at af Enkan Madame Frijs i Wik utsöka för halfwe hemanet Tågeröd neml.

	Rd Specie
1781 års stamränta	1. 24 sk 3 r
Dito års mötespgr	- 12.---
1782 års stam ränta	1. 8? 3.
Dito mötespgr	- 12. -
1780 års dito	- 12-
Till Hede gästgifware hus	- 13 -
Till Pär i Lersten för hafde kostnader med kyrkioTionden på fört.	- 4. 6
1767-68 och 1769 årens kyrkotionden	<u>1: 44. 6</u>
Rdr	5:34. 6

Berga den 17 Maii 1786.

And: Fielkander

/2:o Utaf herredagsmannen Wälaktad Anders Halfvordsson i Wik har jag emottagit at uppå stamränta ock andre Rusthållsafgifter för den ½we Rusthåll i Tågeröd No 40 till Regements Secreteraren? Malmgreen? lefwerera, hwarföre

Ny sida

qwittencer och redo skall lämnas emot detta bewis. Fossumtorp den 14. April 1782

P.Hansson

tillkännagifwandes efter upläsandet häraf, kden at des afl. man året före? sistnämde bewis utgafs, afträdt hemanet Tågeröd, så at desto mera blifwit för all des tid med swaranden Liquiderat, men oaktadt hwilket, ock at hon förewist sden des förenämde qvitto, det hwarken wellat ärkännas eller godtgiöras henne, hwad af fordrat blifwit.

Swarande Ombudet häradsdomaren Jöns Andersson i Gånehed, anmäler at han allenast blifwit befullmäktigad wid handen gifwa sdens förfall genom siukdom, hwaraf han nu är sängliggande, kunnandes på intet sätt ingå i swaromåhl, sedan han icke eller har sig det minsta i saken bekant.

Å kdesidan medgafs wäl at sden är siuk, men påstår at om ei det förfallet varit, hade annat föregifwits, emedan sden icke skall willja giöra kden rätt, hwarom ytterl. åberopades then förr emot sden i sama måhl uttagne stämning, fast den blifwit honom för sent Communicerad, at sden då ei kunnat få något genmäle. Nu alldenstund sdens anmälte siukdoms förfall, af kden är obestriddt lämnat?, hwilket lagen uti XII Capitel 1 § Rb, för lagligt anser; Ty blifwer wäl saken härföre upskuten till nästa Ting; Men å detta Ting och andre Rättegångsdagen, skall det i stället åligga Parterne, utan vidare kallelse, at antingen personligen eller genom fullmäktig sig infinna ock måhlet lagligen fullföljga, ock det för swaranden, såframt han ei annars will at tå uti ett så beskaffat måhl ...s? p..el?, dömas skall, hwilket till efterrättelse lärer.

Sid 119

No 67 Mål med Elisabeth von Köhler och Mjölkeröd. Ny ägare till gården.

No 68-70 Avser också Elisabeth von Köhler och hennes gårdar.

Sid 127

No 77 Rustmästaren wälborne Fredric **Cremer** stämmer furiren Jonas Gillerstedt för en skuldfordran. Ett **trankok** på Valö nämns i målet.

Sid 157 Här finns några mål mot mönsterskrivaren Petter Hansson, som fortfarande uppges vara sjuk och sängliggande.

Sid 165

No 85 Mål om **brevbärrarpenning**. Kornetten Johan Holmdorff stämmer flera bönder i Tanum för att få betalt för brevbärrarpenning för åren 1786 och 1787.

Sid 173

No 89 Dödsboet efter kapten **d'Orchimont** stämmer förra länsmanshustrun Karin Jo...dotter?, nu omgift och boende på Liveröd för en fordran.- Jag vill minnas att hon varit stämd av kaptenen tidigare.

Sid 193

No 115 För Tjo Rdr 24 sk:s fordran enligt förskrifning kärar ClarinettBlåsaren ock **Giästgifwaren Axel Almquist ifrån Rabbalshede** till Petter Gustafsson i Sörswandahl, yrkande derjemte ränta och Expenser.: _ : _ : _

Sid 197

No 121 Jon Ohlsson på **Rössön** i Tjärnö socken är instämd av dikesgrävaren Hans Larsson på "Tiermdalen under Hästem" för resterande betalning för ett utfört "rothuggnings? arbete".

Sid 213

No 142 Dödsboet efter kapten **d'Orchimont** stämmer för betalning av ett inrop på auktion på Norrkärr.

Sid 215

Aé: Berör Kil- dottern Olug Jönsdotter finns i FÄ-tavla Kil 6BFÄ

No 144

Till TingsRätten inlämnades efterföljande:

Som nu vår ålderdom, komit genom allmagtens försyn till en ganska stor högd, at dagarne för oss i tiden icke, i anseende till kroppskrafternes aftagande kunna blifwa Många innan vår lefnad slutas må; Så hafwa wi härmedelst emillan våra barn skolat till förekommande af oenighet följande förordna nemligen: / Io at vår äldsta sohn Oluf Jonsson i Strömstad nu nästkommande höst icke allenast får tillträda En fierding i nykiöpte skattehemmanet Liedhollmen i Tiernö sockn, utan ock all vår nu befinteliga lösöre ägendom hware sig som häldst den ock wara må, emot det at vår andra sohn Jonas? Johnsson i Torgonön, efter vår död i lös och fast arfwelott sextijo sex? Riksdahler 32 sk. Specie bekommer, samt våra trenne döttrar Olug, Anna, Maria och Catharina Jönsdöttrar (*Aé: Kommatecknet mellan namnen Anna och Maria borde inte ha skrivits av protokollföraren*) hwardera hälften emot Brodern med Trettjotre Riksdahler 16 skr, hwaremot det för 2do åligga skall bemelte vår sohn Olof Jonsson at till våra dödedagar försörja med alt hwad oss till uppehälle ock skiötsel tarfwe?

Ny sida likt wara kunna, samt efter döden oss anständigt till våra grafwar beledsagar; dock denna Disposition, undantagande 1/12 dehl i sille noten, och 1/4del i en liten fiskes not, samt hälften i dörje båten, hwaruti wid våra frånfällen alla barnen hwar efter sin lott ärfwa skola. Lindhollmen den 14 martii 1788.

Jon Andersson på Lindhollmen

Pernilla Hansdotter

Såsom med denna af vår kiära fader och swärfader gjorde förordnande till alla dehlar nögd

underskrifwa.

Jonas Jonsson

i Torgonön

Anders Hansson på
Gullnäs

Anders Pärsson och
Olug Jönsdotter i **Kihl**

Anna Maria
Jönsdotter derstädes

Sören Pärsson och
Catharina Jönsdotter
på Torgonön

Till wittne härwid

A.B.Hellberg

Christen Nilsson

Hwilken uplästes och ordagrant i domboken till framdeles efterrättelse uppå begiäran intogs, hwarefter, ock som det tillkännagafs at gifwarne ännu lefwa wederbörande underrättades thet detta Testamente wid enheras eller bådas timade död, bör åter för TingsRätten upwisas tillika med en afskrift deraf, för at undergå den medfart lagen uti XVIII? Capitel ärfdaB:n närmare föreskrifwer, hwarom till mera säkerhet sielfwe Documentet som återlämnades, med en lika påskrift förseddes.

Sid 215

No 145

Kronolänsman Wälaktad Anders Börge Hellberg, instälte sig för TingsRätten, upwisandes den skrifteliga utmätnings förrättning

Sid 217

som af honom uti wederbörande nämnds häradsdomaren Jöns Andersson i Gånehed och nämдемannen Fredrick Holmströms närwaro, under den 25 Februarii detta år, wärkstält blifwit till uttagande hos drängen Assmund Assmundsson, tienande hos **Fouriern Ehnebohm på Hede giästgifwaregård**, af de honom wid nästledit höste Ting för af misstenkt person tillhandlade saken?, ålagde Tre Rdr 16 sks böter, med anhållan, at som ei något det ringaste hos berörde Tjänstedräng warit at tillgå, någon lön icke eller, utom i kläder, som redan upburne blifwit, är? för Assmund at upbära, det alltså TingsRätten böterne uti annat straff förwända wille. Och emedan efter Excecution, betientes upgift som nu ytterligare bestyrktes ei det taldra minsta finnes till desse böters giäldande med penningar. Ty och likmätigt V? Capitell 4. § straff Balken, kommer Assmund Assmundsson at i stället thesamma med fyra dagars fängelse wid wattn och bröd förfalla? hwarom bewis igenom utdrag af Protocollet bewilljas skulle.

Sid 217

No 146

Ett stort mål om en man, som avlidit. Han hette Siver Olsson och var från i Tanums sn. Änkan hde begärt **ransakning för att utröna orsaken till hans död**. Han hade arbetat eller i alla fall varit en av kokarna vid **trankoket** i Grebbestad. Vittnen bland annat från Sör Svandal och Hans Lind från Peken hördes.

Sid 235

Lagfarts- och uppbudsprot. VT i Vik

Stora Holma 3e uppb. bild 1200 och Mjölkeröd bild 1210

Sid 269

Inteckningsprotokoll VT i Vik

Mjölkeröd bild 1370, Tågeröd bild 1390 (personer på Elgö o Rossö lånade ut), Tågeröd bild 1420

Sid 299

ST 17 juni i Vik

Sid 333

No 26 Ett mål, som verkar beröra en man på **Rossö**. Hans namn är Jon Ohlsson.

Sid 347

No 33 Berör Yttre Buar. Avser avlidna Maria Jonsdr. En syster heter Ragnild Hansdotter från Öddö.

Sid 359 den 18 Junii 1788

No 40 Företogs härefter likmätigt No 66 uti WinterTingsdomboken, upskutne målet emillan änkan efter afledne **gästgifwaren Anders Halvordsson i Wik** Madame Malena Frijs kärande, och munsterskrifwaren Wälbetrodde Petter Hansson swarande, rörande den förras påstående, det måtte den sednare åläggas ej allena Sid 363

ej allena att återbetala de Regements och andra till upbörd hafwande medel, hwilka han af kärandens afledne man upburit, men sådant oackadt till Rest upfördt, utan ock ansvara käranden den hos henne för sådan ordsak anbefalte utmätning af samma medel, samt jämwäl **ärsätta både lidande** och Rättegångskåstnad.

Wid uprop infant sig kärande änkan genom ombud Herr Jöns Winwqvist, men för swarande munsterskrifwaren Petter Hansson, ingaf häradsdomaren Jöns Andersson i Gånehed en skriftelig inlaga så lydande:

Ny sida

S:T: Till TingsRätten

För wälborne Herr Lagmanen och wällofl. TingsRätten, får jag, såsom till swar uppå Madame Fris gjorde påstående wid sidsta Ting allerödmjukast till kända gifwa, at jag såsom Commissionair på trägen begjåran, den 14 Aprill 1782 emottagit penningar

Sid 361 *Aé: En del text ej synlig vid inbindningen.*

gar af framledne herredagsmannen Anders Halfvordsson i Wik, så många som han sade sig Restera med för förra åren, at lefwerera till Herr RegementsSecreteraren Malmgren, det jag ock ricktigt gjordt på då förestående möte ock sändt honom fult quittance, för hwad jag emottagit, så at jag icke innehafde det minsta mer än jag utlefwererat, icke dess mindre finnes nu mera Rest, härrörande af mindre wiss uppgift, hwilcket jag wäl ser, i förmågo? af mitt i hast utgifne obetänksamma bewis, som ey utwisar Summan till den del, som Tågeröds stam Ränta och mötes afgifterne angår, mig till vidare häfta för, men som stam Ränta? för Båseröd under Tågeröd den herredagsmannen sade andre halfwa gården i Tågeröd bör betala och således den ej lämnat, torde wara i resterne inbegripen, äfwen som i det öfriga sidstnämnda? halfwa gård torde hafwa del, så förbehåller mig? härom öppen talan, emedan jag hela wintren till nu för kort sedan warit af sjukdom sängliggande, icke kunnat förmå skaffa utförliget beskjed? härom igenom brefwäxlingar med herr Regements Secreteraren hälst ett stort mönstringsarbete sådant ock hindrat, ock emedan Madame Fris icke sökt, at få redo af mig emot bewiset, som det innehåller på annat sätt än igenom lagsökning? der jag likwäl icke nekat hwarcken henne eller? någon annan rätt, så anhåller och påstår allerödmjukast, at för den orättwist påstodde Rättegångs

Sid 361

gångs kostnaden höggunstigt blifwa befriad.

Allerödmjukaste

Fossumtorp den 16

Tjenare

Junij 1788

P: Hansson

Sid 363

Häremot åberopade swarande ombudet de wid förra Tinget ingifne bewis, som han påstår tydeligen gifwa tillkänna, att flere Regimentsmedel blifwit käranden affordrade, som warit före den tid swaranden utgifwit owilkårligt qwitto derföre under den 14 April 1782:, hwarföre således påstås han böra ansvara under yrkande af 4 Rdrs ärsättning för Rättegångskåstnaden.

Häröfwer afkunnades följande.

Utslag

Som swaranden genom TingsRättens förra utslag warit ålagd sig nu till Rättegångens fullföljande att infinna antingen sjelf eller genom laga Fullmäktig, och han nu genom afgifwen skrift utlåtut sig i sjelfwa saken; Så företager sig nu TingsRätten målet till obehindrat sluteligt bepröfwande, hwarwid och aldenstund swarande munsterskrifwarens Petter Hanssons under den 14: April 1782: utgifne bewis, för halfwa Rusthålllet Tågeröd och den förutgående tiden, owilkårligen qwitterar levererade stamRäntor

Sid 365

tor och andre Rusthålds afgifter under förbindelse att derföre redowisa, som dock ej fullgöras kunnat, hwaremot Kronolänsman Fjellkanders förewisade utmättnings Förteckning för samma halfwa Rusthåld och den tid som qwitterad blifwit eller Åren 1780-81 och 1782: påförer käranden stamRänta och mötespenningar till sammanräknat belopp 3 rdr 20 sk: 6 r: ; Fördenskuld anser TingsRätten swarande munsterskrifwaren Petter Hansson skyldig, att för nyssberörde Summa ansvarig wara, och i följe deraf wara ålagd, ifall desse 3 rdr 20 sk: 6 r: redan uttagne blifwit, att käranden dem fordarsamast återställa. Men hwad Kronolänsman Fjellkanders Förteckning i öfrigt innehåller såsom för Hede gästgifwarehus och för de anförde årens Kyrkotionde finner TingsRätten icke wara hit hörande.

I öfrigt kan swaranden icke undgå, att med 1 rdr: betala kärandens Rättegångskåstnad till protocols och utslags lösen wid twänne Ting.

Sid 383

No 49 Mål, som avser förmynderskap. Knut Nilsson på Älgö nämns.

Sid 385 *Aé: På våren 2015 fick jag av Ulf Hansson på Strömstads museum en utskrift av detta mål, som bifogas här. Vet inte varför jag fick det, men jag tror att han hade 2 ex. och delade med sig.*

Jag skriver nu själv bara ut vissa delar av texten. För övrigt se bilagan.

Lägg märke till, att den, som skrivit bilagan, tytt det då aktuella gårdsnamnet för Nösteröd som Nystere, men i protokollet står det Nystene ganska tydligt.

den 19 Junii 1788.

No 52 Efter särskilt uttagne stämningar tilltala Anna Andersdoter från Engalsröd och Christina Olsdoter från Nystene hwar för sig Petter Nilsson från Hede, påståendes det måtte den sidstnämde answara dess med dem begångne **lägermålsbrått**, hwarefter hwardera blifwit med barn rådde.

: : : _

Anna ärkänner wid förhör, att hon i slåttandetiden nästledne år blifwit lägrad på Blomsholm der hon då tjente och det af ingen annan än Petter Nilsson, som då tjente på Stene, hwilket knappast ligger En Ottondels Fjerdings wäg från Blomsholm, då hon af Petter blifwit rådd och wid sidstledne Wårfrutid framfödt ett gossebarn som ännu lefwer.

Christina då hon förhördes widgick och tillkännagaf, att hon äfwen blifwit häfdad af Petter Nilsson, som skjedt på Stene der Petter war, Tre weckor före Michaeli, under det hon i skjördetiden war der till hjälp att af skjära säden, då hon af Petter blifwit rådd och för Fjorton dagar sedan framfödt ett Flickebarn, som genast med döden afgådt.

Härunder intygades det allmänt, att hwarken Anna eller Christina warit berycktade för att hafwa med någon annan haft att skaffa, än med Petter Nilsson och war häradsskrifwaren Herr Hans Mellander härunder närwarande, som tillkännagaf att Anna tjente hos honom på Rellen då hon födde barnet, hafwandes hon : : : _

Aé: Utslaget börjar på sid 387.

Häri står, att Petter är känd för "vanfrägd".

Han blev dömd för båda lägersmålen och att betala underhåll till Christinas barn.

Alla fick straff i form av böter och dessutom att undergå skriftemål i kyrkan.

Christina fick högre böter än Anna eftersom det var hennes andra lägersmål.

Varken Anna eller Christina hade pengar att betala böterna med, varför dessa blev omvandlade till fängelse.

*För Anna sju dagar och för Christina fjorton dagar, som **troligen avtjänades i fängelset på Vik.***

Sid 389

No 53 Kronolänsmannen Wälackta Anders Fjellkander lagförer Elias Andersson från Mellby och ogifta Anna Siversdoter på Norkärr, anslagandes dem för med hwarandra begångit **lägersmål**. Warandes wid företagande häraf jämte åkäranden, de tilltalade så wäl Elias som Anna närwarande, och ärkände Anna att hon Fjorton dagar efter Midsommar nästledne år blifwit lägrad af Elias på Norkärr som tå tjente der och den tiden war ogift, hwaraf hon blef med barn rådd och Fjorton dagar efter nästledne Wårfrudag framfödde en ännu lefwande gässe.

Elias theremot nekade aldeles det honom tillagde lägersmål. I anseende hwartill Kronolänsmannen anmälte, att efter Annas upgift såsom wittnen blifwit instämde hustru Ingebor Andersdoter på Sällete under Norkärr, Hans Knutsson på **Kjeball** och Anders Andersson från SörYtten, hwilka såsom närwarande, han anhölt måtte till uplysning blifwa afhörde. : : : _

Aé: Hans Knutsson vittnade men "säger sig ingenting weta". Elias ansågs skyldig och blev dömd.

Se för övrigt PRINT

Sid 391 *Aé: INTRESSANT- Händelse år 1058 omnämns.*

SENARE ÄNDRING: Händelsen skedde år 1423-se hela texten sid 18

No 54 Upropades enligt No: 80 i Winter Tings domboken, upskutna målet emellan Nils Hansson, Olof Andersson och Olof Eliasson i **Yttre Buar** hufwudkärander, samt desses grannar på hemmanet **Nöddön** Jöran Heljesson, Lars Andersson, Hans Thomasson, Daniel Nilsson och Nils Nilsson swarander, de förre efter hufwudstämning angående förbud emot **wattns updämning wid the sednares qwarn**, och the sednare efter genstämning, **om rättighet till then så kallade Hwaßstensholmen**, det alt Höste= och WinterTingsprotocollerne närmare omförmåla.

: : : _

*Aé: I en av bilagorna nämns en avskrift av ett brev från år 1423 ”som uttryckeligen tillkännagifwer och fulltygar, att de der nämde män från Buar eller som det i brefwet nämnes Budhom, för TrehundradeSextioFem år tillbaka såldt och updragit wår innehafwande qwarneFårss till en af wåre Förfäder benämd **Orm Bardsson**”*

OBSERVERA: 365 år före 1423 bör bli omkring år 1058.

: : : _

Sid 395- vänster sida *Aé: Del av texten vid inbindningen är ej synlig. Dessutom verkar papperet ha en liten vikning, som försvårar tydandet.*

: : _ *allerödmjukast leda wår rätt i bewis med afskrifter af twänne gamla bref af längst framfarne? Åren 1435 och 1441, så wäl som det förstnämnde, till deras richtighet bestyrkte och från Originalspråket öfwersatte af en ganska lärd hedersman, hwilka bägge wisa, att att (Aé: Det står 2 ggr) **åfwannämde Orms son Olof Ormsson, lika med dess Fader en af wåra förfäder**, då till ewärdelig ägo, tillhandlat sig sammanräknade Tre öres bol jord kallade Hwaßstensholmen. Att denna jord så kallade holme, är belägen wid åfwananförde qwarneFårss, och genom wattnets dämning derstädes undfådt? ej allena dess synbara beskaffenhet, utan ock? första delen af dess namn, och sidsta delen utaf andre? kringliggande särskilte ägor, som innesluta dem som en holme, det gifwer sig sjelf nogsamt till känna? men ännu närmare fulltygas sådant genom bifogade BesigningsAttest under den 24 Maji 1743 uprättad efter dåwarande domhafwandes förordnande i orten. : : _*

Aé: Här följer del av en annan bilaga till protokollet.

Sid 395, höger sida

: : : _ *att wi börjat at gjöra skillnaden ener delet emellan Yttre Bufwar och Nöddöns ägendom, uti en stor sten med fot, som står wid Hedängs Rönnings gårdesgård, der i samma sten är uthackat på ena sidan bokstäfwer af DELE, derifrån ända Linea recta i wäster till **den så kallade Wass stens holmen derrest och är hackat samma märke af DELE**, vidare härifrån samma wäderstrek i wäster till en bergshälla som är hackat samma deles märke uti, och ligger wid en gårdesgård på wästre kanten husestöet, som och är uthackat förenämde märke, ytterligare derifrån Linea recta rätt fram uti en liten insjö eller kjärn, derest detta dele*

Sid 398

dele slutar: : : : _ (Aé: Här slutar beskrivningen av gränslinjen)

Sid 393 *Aé: INTRESSANT*

No 55 Ett textrikt mål, som började med att Hans Knutsson i Jörlov stämt befallningsman Greiffe på Vetteland.

Det började tydligen med att Hans ville ha en tagesedel, som Greiffe vägrade och sedan uppstod **mer eller mindre slagsmål dem emellan.**

Båda dömdes.

Sid 431

No 71 Bland annat berörs **gästgivaren Olof Olsson i Kollekind** och Sven Eskilsson på Koster.

Sid 461

No 88 Berör gårdar på Kroken och f.kyrkoherden Olof **Kloth**.

Sid 465 *Aé: Om norske mannen, kallad SmåHans, som dog hastigt.*

INTRESSANT eftersom målet innehåller berättelser från många vittnen. .

Ett speciellt sammanträffande är också namnet SmåHans. I mitten på 1900-talet talades det i Strömstad om en man från Kollekindområdet, eventuellt Bastekärr, som man kallade Små-Hans.

No 90 Ransakning av slaktaren Anders Olsson på **Långön** om ett dödsfall. Gällde en norsk man, som man kallade för **SmåHans**. Slaktaren hade slagit honom och sedan hade han kort därefter avlidit. Det hände i samband med an auktion på Kollekind. Se fortsättning under nr 111 och 112.

Sid 477

No 94 Mål som berör Jon Ohlsson på **Rossö**. Av en bilaga kan jag se att han är från Rossö, fast protokollstexten är skriven så dålig, att jag först var tveksam. Denne Jon har förekommit i tidigare mål, då ortnamnet varit lika slarvigt skrivet och kan ha tytts som Resö. Motparten var från Björnimb.

Sid 487 *Aé: En helt bedrövligt skriven text. Nästan allt tolkat kan ifrågasättas, men särskilt gårdsnamnen..*

No 102 Kronolänsman Wälaktad Anders Hellberg, har vidare till laga answers undergående för wisad tredsco, igenom olofl. bortfarande **ifrån Skiälleröd Gästgifwaregård** med upbådad skiuts till **den härigenom orten den 23 nästl. mån. tågande Kongl. danska svite.?**, inkallat Guldbrand Eriksson i Hwal..backa?, Erik Anundsson? i Berga, Rasmus Biörnsson? i Westby??, Jacob Larsson i Hofweröd, Haral? Trulsson och Lars Frantsson? i Taranderöd??

Ny sida

Askud A..undsson och Oluf Ohlsson i Biörnimb, Hans Jönsson i G...röd?, Hans Johannesson och Jon Johansson i Ranebo, Anders Hansson och Bryngel Jonsson i Nygård, Lars Thoresson i Holt, samt Anders Askudsson och Olof Christophersson i Gisleröd med anhållan at swaranderne nu häröfwer till förhör och undersökning af TingsRn företagas måtte .

Förenämde? swarander tillika med åkiäranden, alla tillstädes, förklara sig gemensamt, at de warit upbådade dagen förut och när dyngnet? förlidit trodde sig berättigade at hemresa, neka föröfrigt icke at deras bortresa skiedt utan at derom tillsäga Kronobetieningen.

KronoBefallningsman Greiffe jemte H. Casseuren Granth?, hwilken af den förre uti Länsman Hellbergs ställe wid Skiälleröd Gästgifwaregård warit tillsagd at närwara, förewisade härefter Konungens Befdes ordres bref och Marche Ruthe? under den 16de och 19 Maii nästl. enligt hwilka woro anbefalte 30 hästar för hans ...aktighet? Prints Carls af Hessen? Co..? Svite, samt 24 s. d:o för Kongl. Mts medfölljande Camare Page Herr CamareJunkeren med mera Borgstierna, så wäl som 22 st. d:o för HofÆconomien? och köket, hwilka honom enligt Requisition borde dygnet förut upbådas; tillkännagifwandes herr? Befallningsmannen, at då sderne warit bådade at inställa sig och afbida Svitens ankomst, hade the desto mindre eij bort bortfara utan lof, och hwaraf hände at, enär hela Sviten på en gång som skiedde ankommer? sderne woro afreste, af reserve skiutsen i stället

Sid 489

så wäl som det af Konungens Bfde tillika anbefalte öfwerlopps antahl, som ock war upbådat har måst tagas och skiutsen bestridas, ei utan uppehåll i anseende till de förstnämde som alltså om skiutsen tillsägas? måtte hwadan han förmenar at Kronolänsmannens tilltahl och påstående desto mera äger rum.

Sderne intala vidare at hästar warit öfwer och utnämner? de som ankommit ifrån Ek, som icke skall blifwit nyttjade, Men härtill swaras, som icke kan bestridas, at wida? äfwen? togs från skiutslaget, så at brist warit genom sdernes bortresa.

Nu som thet både ärkänt blifwit, at swaranderne, som till ofwannämd Kongl. Svit, warit upbådade at skiutsa, utom tillsägelse och Kronobetieningens tillstånd hemfarit ifrån det ställe der de bort af wänta den Kongl. Svitens ankomst, ock icke förr bortfara, Och jemwäl medgifwit är det, i brist af den upbådade skiutsen Gästgifware= eller Reserve skiutsen har måst tillitas, förutan at särskilte Reserve hästar woro upbådade i händelse större Svit ankomst alttherföre, ock då detta warit ett tillfälle, hwarwid strängaste answer af Kgens Bde warit Krono Betjieningen ålagd till förekommande af minste? uppehåll, hwilket åter fordrar strängaste lydnad af de upbådade skiutsande, men som här underlåten blifwit, pröfwar förthy TingsRätten

Ny sida

rättwist det kunna swaranderne för deras wisade tredsco härmed ei undgå plikta de uti 28 Capitel 7 § ByggBn ålagde 24 sks böter hwartill en hwar af them alltså fälles, men för vidare answer blifwa de denne gången befriade. Den härmed missnögd etc.

No 103 Yttermera har Kronolänsmannen Wälaktad Anders Hellberg instämt Anders Hansson och Anders Thorgesson i Hwal..wall?, Jacob Ohlsson i Lilla Arendahl, Pär Swensson och Anders Andersson i Håkeby, Oluf Hansson i Bräcke, samt Elias Månsson, Anders Månsson ock Enkan Maria Swensdöter i Skiärbo, tilltalandes them för **det de dels uteblifwit, dels wäl kommit men ei utan uppå flere bud bådade tå den Kongl. Sviten som den 24 och 25 nästl. Maii passerat Skiälleröd Giästgifware gård och therstädes med skiuts bort förses**, hwarföre alltså böter enligt Lag å samtel. de tilltalade påstås.

Då målet företogs ock Parterne förekommo, neka swaranderne i början, och säga, de inkallads? från Wittewall; at de hafwit Länsmannens lof at wänta med deras hästars inställande till söndagen de från Håkeby at med 2 hästar siutsa det? ock feltes allenast en, samt? från Bräcke ock Skiärbo at deras hästar warit magre och dräktige? at de icke kunnat dermed skiutsa anhållandes alltså om förskoning.

Krono länsman Hellberg ..ggier? KronoRättaren Simon Mattisson i **Kihl**, hwilken begiäres på Ed måtte få göra sin berättelse om den swärighet, som mött Kronobetieningen wid skiuts upbådandet, och swarandernes tredsko wid sama tillfälle; ock emedan han war tillstädes, ty förekallades

Sid 491

han och ojäfwad lämnad? gick Eden samt förmant wittnade.

Simon Mattisson; at hwad åboerne på Hwittewall angår, så hade wäl skiutsats omsider, men Wittnet måste efterskicka them twenne gånger innan de kom, som ei skiedde för än öfwer Kl: 10 på dagen om söndagen, at på dem måste wäntas. Lilla Arendahls åboen Jacob Ohlsson åter ankom intet, ehuru 2ne bud skickades efter honom, ock ei eller gafs förfall tillkänna; säger äfwen at tid efter annan siu hästar hos honom innestådt. Från Håkeby siutsades wäl med Twå hästar, men för Bräcke som äfwen ansvara skulle saknades så at desse icke eller fullgjorde sin skyldighet. Ock Skiärbo åboer woro aldeles borta, utan at sådant heller anmäla, läggandes till at han Twå gånger måtte betala Kronosiuts, för at resa till Pär Swensson i Håkeby med de öfrige? och hwarje gång betalte 20 ./. eller 5 sk: för hästen. Uplästes och ärkändes.

Kronolänsmannen säger at Hwittewalls åboer ei fådt annat tillstånd än at bittida om söndagen infina sig, det desse nu ei kunna motsäga och derföre ådöms, jemte de öfrige, yrkar stämningen. Swaranderne förnya sin anhållan om befrielse för denna gången. Häröfwer afsades detta

Utslag

Uti ett sådant måhl som detta hwaräst enligt hwad i annor? sak wisat är, Kronobetieningen hafwit strängaste ordres om des skyldigheters fullgörande wid ömförmälte tillfälle, men efter hwad både intygat och medgifwit är, swaranderne icke åtlydt hwad them anbefalt blifwit, utan dels uteblifwit, dels sent? och efter först flere bud ankommit, med den dem anbefalte skiuts hwilket för olydno och tredsko anses och ei onäpst aflöpa bör, finner alltså TingsRätten sig icke kunna undgå at sakfälla swaranderne, hwilka ei wist något lagafall? som i sådan händelse i tid anmälas bort, men äfwen underlåtitt, och det likmätigt XXVIII Cap. 7 § Bbn till dubbla 6 marks tredsko böter eller 24 sk. hwarthera, med förmaning? at sig hädanefter i slike måhl bättre till wahra taga, så framt vidare olägenhet undwikas will . Dhen härmed missnögd är etc:

Ny sida

No 104 Jacob Ohlsson på **Öfwerby**, har instämt Jöran Ohlsson på Galtön, för at ansvara tillmäle af Tjuf och skiälm honom tillagd? blifwit med påstående af böter och Rättegångskostnad.

Då måhlet företogs widgår genast i kärandes närwaro sden, at hafwa i hastighet fält de uppgifne tillwitelser men säger derhos at det ei skiedt i någon ond mening, hwarföre de ock återkallas. I anseende härtill, och uppå kdens påstående om böter samt En Rdr uti Expenser kan swaranden alltså icke undgå, enligt 60 Cap. 6 § MissgB. nu för de utgutne småde orden böta tillsammans En rdr, och ärätta kden kostnader med 32 sk, hwilket till efterrättelse länder.

Sid 501

No 107 Mål, vari ingår bl.a. syn på Krokens gård i Skee.

Sid 503

No 108 Mål som berör Krokens gård och där f.kyrkoherden Olof **Kloth** har instämt delägare.

Sid 509

No 109 Om Klätta och Raftötången

Sid 523 den 27 juni

No 111 Fortsätter målet som avser ransakning av **SmåHans' död**, som påbörjades under nr 90. Vittnen hörs. Målet fortsätter till nästa dag.

den 28 juni

No 112 Fortsätter och avslutas målet om **SmåHans' död**. Fler vittnen hörs. Utslaget slutar på uppslag 531. Anders Olsson på **Långön** blev ådömd böter.

Sid 533

Aé: Avser skjutslaget på Hede gästgivareregård.

No 113 Kronolänsmannen Wälackta Anders B. Hellberg företrädde och tillkännagaf, att han sedan detta Tings början sammankallat **Hede sjutslag**, för att öfwerse hästar, hwarmed de samtelige äro till sjutsande underlagde, såsom ock att besigtiga den fordenskap, hwarmed de böra wara försedde till Ride= och KjöreRedskaper, då har funnit tilståndet dermed sådant, som efterföljande skriftelig Förteckning utwisar:

Förteckning på de under Hede gästgifweri warande åboerm, hwilcka å nedannemde dag uppå tillsägelse sig infunnit med dem underlagde skiuts hästar jämte åke= och Ridpersedlar, och befants som följer.

Siutsandes namn	Häs- tars antal	Selar med töm	Sadlar	Kjöror	
1 Neder Säm Norgård. Hans Simonsson ½ Olof Jonsson ½	2 2	2 2	1 1	1 1	En sadel och 1 Kjöras felas Sadel och Kjöras felande
1 Neder Säm Sörgård Petter Toresson ½ Olof Ohlsson ½	2 2	2 2	1 2	1 1	Sadel och Kjöras felas En skodd kjöras anskaffas.
¾ Neder Säm Östergård Måns Ohlsson 3/8 Peter Hansson 3/8	2 1	1 1	1 1	1 1	godt stånd Sadelen odugelig Kjöras anskaffas
¾ Ibm Wästergård Anders Gisleson 3/8	1	1	1	1	behållit
1 Öfwer Säm Wästergård Stephan ½ Elias Larsson ¼	2 1	2 1	 	 	hästarne dålige jemte selar, sadlar och kjöror böra skaffas sadlen odugelig, kjöras felande
1 Ibm Östergården Torgier Hansson ¼ Olof Hansson ¼	1 1	1 1	1 	1 	behållit sadel och Kjöras felas
½ Lilla Ryland Wästerg. Anders ½ Ibm Olof Swennungsson	1 1	1 1	1 1	1 1	godt Do
½ Hogar Olof Swennungsson ¼ Ibm Erich ¼	1 1	1 1	1 	1 	Do Sadel och Kjöras felas
1 Stora Ulfweskie Olof ½ Ibm Lars ½	2 2	2 2	2 1	1 1	skodd Kjöras felas. skod Kjöras och 1 sadel felas
½ Stora Oppen Östergård Hans Jacobsson ½	2	2	2	2	godt
½ Ibm Wästerg. Olof ¼ Simon Olsson ¼	1 1	1 1	1 1	1 	Do skodd Kjöras felande
½ Ibm Norgård Anders ¼	1	1	1		Kjöras oskodd
Sid 533					
½ Oppen Norgård Olof Jonsson ¼	1	1	1	1	behållit
½ Ibm Sörgård Hans ¼ Cornelius Persson ¼	1 1	1 1	1 1	1 1	Do Do
1 Wästerby Hans Andersson ½ Ibm Olof Hansson ¼ Johannes Hansson ¼	2 1 1	2 1 1	1 1 1	1 1 	Skodd Kjöras felas Dito Kjöras felande

Hede gästgivareregård den 23 Junii 1788
A:B: Hellberg

Efter uppläsande hwaraf, Kronolänsmannen anhölt, att som föregående Förteckning nogsamt tillkännagifwer huru oförswarlig stor brist uppå oumgängelige sjutsdon wid Hede gästgifweri befinnes hos de sjutsande, så föranlåtes han anhålla om domstolens åtgärd för att kunna tillhålla dem, sådant med gjörligaste första iståndsätta.

Utslag.

Alldenstund på sätt som åfwananförde Förteckning utwisar, det nu bestyrkt blifwit, att sadlar och käror felas för mer än halfwa delen af sjutslaget under Hede gästgifweri, och desse don äro bland de oumgängeligaste, som lagen i 28 Cap: 4 § BygeBn utsätter, till de resandes forthjelpande, samt hwilka äfwen alramäst omträngas; Fördenskuld warda alle de sjutsande som för brist antecknade äro, härigenom wid ett wite af 2 rdr för enhwar, förelagde att inom En månad härifrån hafwa de felande sjutsdon färdige och förswarlige anskaffade, i annor händelse äger Kronolänsmannen sedan, att sådant för reda penningar låta förfärdiga och hwarje åbo uti 2ne nämдемäns närwaro tillställa, samt betalningen derföre af dem tillika utmäta på behörigt sätt.

Sid 543 = bild 2740

Lagfarts- och uppbudsprot. ST i Vik

Mjölkeröd o Tågeröd -3e uppb bild 2750

Sid 591

HT 16 dec. i Hede

OBSERVERA ATT TINGET HÅLLS PÅ HEDE GÄSTGIVAREGÅRD.

Sid 593

Aé: En del av texten vid inbindningen kan inte ses.

År 1788 den 16 Decembr till föllge **förmedelst fienteligt infall från norska sidan**, ytterligare utgångne Allmänna? Kundgiörelser, och wederbörligt tillkännagifwande infant sig undertecknade Lagman och härads höfdinge i orten uppå Hede wid Tanum, såsom nu mera förordnat Tings ställe för hela Norrwikans domsaga herstädes at börja det Laga HösteTinget med Wette och Tanums härader, närwarande berörde häraders wanliga nämnd: Häradsdomaren Jöns Andersson i Gånehed och Nämдемännen: Fredrich Hollmström i Litsleby, Olof Mattisson i Giörlof?, Olof Månsson i Högstad, Anders Ohlsson i Sögård, Hans Ohlsson i Böö, Bengt Eriksson i Mellegården, Halfword Eriksson i Ek, Gustafwus? Tordsson? i Bufwal, Anders Pettersson Lind i Kustorp samt Olof Ohlsson i Kalleby. Tillika med TingsRätten at tillhanda gå Kronolänsmännen Wälackta Anders Börge Hellberg och Anders Fiellkander.

Efter förrättad Gudstienst uti sockne kyrkan af vice Pastorn Wälärewyrdige och höglärde? Magister herr Carl Rahmn ifrån Skie, och sedan domhafwanden med nämnden och wederbörande samt häradernes allmoge och Rättsökande sig åter uti Tingshuset infunnit, höllts aldra?först af **domhafwanden ett till ämnet lämpeligt Thal, då för första gången Ting med ofwannämde härader thärstädes förrättas skulle**, hwarupå Laga Ting och Tingsfred offenteligen utlystes, med yttermera förmaning till de Rättssökande om ett anständigt upförande och förhållande emot domstohlen och deras wederdelomän, och efterföljande Påbud och Förordningar allmänneligen? till efterrättelse uplästes neml:

Sid 595

No 2

Om några **husbehovs skvaltkvarnar** i Tanums härad

Sid 619

No 16

Hogdalsbor ber att få godkänt till **sockenskräddare** drängen Peter Sandberg från Östergötland.

Sid 633

Aé: Avser Skälleröd gästgiveri

No 28

Kronolänsmän Wälaktad Anders Hellberg, hade uppå angifwande af Herr Artillerie Capitainen CederCrona, som årfölgt det wid Quiström fågne Artillerie Manskapet ifrån Strömstad, efter utwexling ifrån deras fångenskap derstädes, igenom stämning inkallat Giästgifwaren Elias Christensson i Skiälleröd, påståendes at han answare måtte, för det hos honom blifwit wägrat at återlämna en under? Marche?

Ny sida

till? nysnämde stad qwarblefen Artillerie Monderings Kappa, men som wid åter marchen aldra först till rätta komit, hwartill alltså, om behörig undersökning, af åkiäranden? anhålles, sedan han nu anmäler at den tilltalade för sådan ända skall wara tillstädes.

Gästgifwaren Elias Christensson före kallad, genmäler åkiäranden uppå till målet, at han icke wägrat någon kappas utlämnande, som aldrig skall kunna honom bewisas, hafwandes wäl en kappa funtes? liggande hos honom å en källare lämm?, som de med fölljande Norska tagit och legat på öfwer natten, samt efter

deras och artillerie manskapets af marche norr åt, blifwit qwarlämnad, men någon efterfrågan har ei skiedt efter den för än på åter marchen den 21 nov, då den framgafs på efterfrågan af manskapet. Skolandes detta så mycket mer rättel. förhålla sig, som, om denna kappa wellat behållas, intet hinder för honom eller någon annan warit till sådant, yrkandes alltså swaranden at kden måtte annorledes bewisa om han will tilltala honom vidare.

Kronolänsman Hellberg förklarar at han warit föranlåten instämma sden efter ofwanbte Capitain skrifteliga, det han ingifwer och så lyder.

Kronolänsman Anders Hellberg har at hålla undersökning med gästgifwaren Elias uti Skiällerröd gästgifwaregård öfwer en comis kappa som blefwit undanhållen

Sid 635

för en af de fångne Artillerister, och nu först wid återresan tillbakars lämnad, och at derföre giästgifwaren lagligen tilltala, Hede den 22 nov. 1788

CederCrona

Men? föröfrigt tillkännagifwer Kronolänsmannen att honom inga skiäl och bewis äro i handen? lämnade. I anseende härtill och wid sådan beskaffenhet, ther hwarken skiäl? eller annor? anledning emot swaranden förefinnes? som kan till någon misstanka föranleda, pröfwar alltså TingsRätten skiälligt at honom ifrån vidare tilltal befria, hwilket till efterrättelse länder.

No 129 *Aè: En ny nämndeman utsågs efter avlidne Pär Ohlsson i ...berg? ställe i Lommelands socken, nämligen dannemannen Hans Ohlsson ifrån Össby. Jag finner inte Pär O:s dödi dödboken i hela Hogdals pastorat.*

Sid 655

No 35 Krono Befallningsmannen Herr Anders Magnus Greiffe inställer för TingsRätten såväl KronoRättaren Simon Mattisson från Kihl, som Anders Olsson den äldre från Arendahl, yrkandes att desse hwar för sig måtte höras och Laga Ransakning undergå för twänne under deras bewakning förde men sidstledne lördags under afförandet förrymde Arrestanter Båtsmannen Olof Norum och en i dess ställe lagd dräng Fredrik Andersson, äfwensom Herr Befallningsmannen förbehåller laga answar mot dem, derest under Ransakningen sådane omständigheter förekomma, som kunna göra dem till mer eller mindre försummelse skyldige.

Herr Befallningsmannen närwarande, ingaf härom följande skrifteliga berättelse:

Sid 653

Sedan Båtsmannen No 299 Olof Norum från Strömstad rymd från Tjenstgöringen uti CarlsCrona, har han blifwit 2ne gånger fasttagen och med högst:de magistratens i Strömstads förpassning afsänt, för at, åter inställas till tjenstgöring enl:t närlagde förpassning af d. 11 dennas, men inemot hemmanet Buar wändt tillbaka åt Skjällerröds gjästgifwaregård, sedan han under vägen råkade drängen Friedrich Andersson, den han förut

Sid 655

förut legd i sitt ställe såsom Båtsman, och blifwit från Gborgs landsCancellie med öppna ordres afskickad till Strömstad under d. 6 i denna månad, hwilka öppna ordres här äfwen bifogas. Wid ankomsten til Skjällerröd, berättar Simon Mattisson från Kil, det han såsom KronoRättare der aflemnade bnte Olof Norum, till Bonden Anders Olsson från Arndal i Tanums sochn som hade med sig förutnämde dräng Fredrich Andersson under sin bewakning, och med sig tog intet allenast Olof Norum utan tillika merbemte Fredrich Andersson, hwilcka förleden lögerdags fick tillfälle från honom på flyckten komma, emillan Skjällerröd och Buar. Tingsstället Hede d. 17 Dec: 1788.

And:Mag:Greiffe

Therjämte upwisade Herr Befallningsmannen twänne Förpassningar för the förrymde Arrestanter, den ena af Konungens Befallningshafwande under den 6te förledne i denna månad för Fredric Andersson och den andra af låflige Magistraten i Strömstad under den 11te nästföljande dennes för Båtsmannen Olof Norum, hwilka båda Förpassningar

Sid 657

Förpassningar finnes wid upläsande för de förrymde personer utsätta bewakning.

Härefter företogs till Ransakning och förhör af de tilltalade Fångeföraren Anders Olsson den äldre från Arendahl, hwilken wid företrädet säger sig wara Femtio år gammal samt ej allena med mycken sjuklighet, utan ock med stor fattigdom beswärad, warandes han till synbart utseende för swag och enfaldig att anse. Men om den åtalade händelsen, gör han sådan berättelse: Att han ej kan frångå, det han sidstledne lördags ankommit till det inemot Skjelleröds Gästgifwaregård belägne hemmanet Buar med den från Götheborg komne Fången Fredric Andersson, som skulle föras nårrut då han söder om hemmanet mött KronoRättaren Simon Mattisson från Kihl, med andra fången Olof Norum som från Strömstad förpassad skulle föras söder åt, då Simon wille att Anders skulle taga emot Norum, det han dock icke gjorde, utan förde sin fånge fram till

Skjelleröd, för att der lämna förpassningen och låta densamma läsas, då wid ditkomsten och sedan Fredrik wille följa Norum söderåt, Simon åter begärte att Anders skulle emottaga fångarne båda två, dertill denne säger sig dock hafwa nekat, emedan han war sjuk och swag, att han icke tilltrodt sig kunna bestyra twänne sådane karlar, hafwandes icke desto mindre Simon lämnat honom bägge

Ny sida

bägge förpassningarne med försäkran att Norum icke gick någon väg, helst han ingen ogärning gjordt, och Simon dessutom hade fått befallning att säga till Kronosjuts för DragoneCommenderingen, som dagen derpå skulle Marchera åt Wik, då och utan att han tog dem emot at ansvara, fångarne följde med Anders ett stycke, men en half fjerding wäg ifrån Skjelleröd gåfwo de sig på flychten till skogs, hwarföre han gick till Skjelleröd tillbaka och kundgjorde sådan för Simon som ännu war der qwar men i detsamma hade begifwit sig till Kihl, dit Anders äfwen gick för att leverera ifrån sig förpassningarne, och wille äfwen hafwa Simon med sig, att efterslä fångarne, det Simon likwäl icke wille utan sade han skulle efterfråga dem wid kyrkan om söndagen andre morgonen. Eljest tillkännagifwer Anders, att Fredric icke haft fångsel på sig, då han kom söderifrån, det icke eller förpassningen pålägger, hwarwid Herr Befallningsmannen intalade, att Norum warit häcktad med järn och bält, då han lämnades af Rättaren Olof Andersson i Neanberg till Simon och denne yttrade härwid, att han ej trodt Norum skulle gå bort, då han ej begådt något särskilt brått, samt derom försäkrade honom. Denna berättelse försäkrade Anders wara uprichtig.

Simon Mattisson företogs derefter till förhör, hwilken uppå alfwarsamme förmaning

Sid 659

förmaningar att tilstå sanningen, ej kan förneka att ju Anders Olssons berättelse är richtig, men påstår tillika, att Anders icke dess mindre emottagit båda fångarne och att de under hans wård bortkommit, ärkänner likwäl sin lättroghet och att han blifwit förledd af Norum, hwadan han widgår största felet warit hos honom, men säger att han jämwäl warit sjuk af den gångbara smittan efter de norska hwaraf ock alla i huset äro? ...? säng liggandes, läggandes till att Fredric icke warit häcktad, som kom säder ifrån, hafwandes han trodt, att fångarne som icke woro beträdde med något särskilt brått, wäl skolat gå wägen fram. Simon säger sig wara 40 år gammal. Säger sluteligen, att han warit nödsakad med första skaffa annan fängesförare i sitt ställe, såsom beordrad att upbåda kronosjuts till Dragone Commenderingen.

Härefter öfwerlämnade Herr Befallningsmannen Greiffe saken efter dess rätta sammanhang till domstolens bepröfning, hemställandes huruvida de omständigheterna, att de öfverlämnade fångar icke såsom missgärningsmän, med något särskilt brått warit beträdde, och att bägge de tilltalade Fängesförare af en nyligen utstånden sjukdom warit swage och matte, skolandes alt? Simon Mattissons husfålk, ännu wara sängliggande af **den smittosama sjukdom, norska krigshären efter sig lämnat**, kunna wärka någon lindring för dem.

Som sedermera, wid efterfrågan, icke någon vidare uplysning ärhållas kunde, så företog sig TingsRätten i anledning af det föregående, målet till öfwerwägande och afsade deröfwer efterföljande

Ny sida

följande

Utslag

I anledning af Ransakningen, hwad derwid berättat och ärkänt blifwit, samt protocollet derom förut innehåller, inhämtar TingsRätten, att de äfwanomförmälte twänne Fångar BåtsMannen Olof Norum kommandes närrifrån och Strömstad, samt Fredric Andersson söderifrån och Götheborg, bägge förpassade, att allena under bewakning fortskaffas, utan att säkert fångsligt förwar warit tydeligen? tillförordnat, hafwa blifwit framförde wägen förbi Skjelleröds Gästgifwaregård, en och samma dag, som ordres woro utgifne, att upbåda Kronosjuts **åt en norr ifrån ankommande Commendering af Krigsfålk**, hwadan Rättaren Simon Mattisson från Kihl, som fördt Oluf Norum, och dessutom war anbefald, att på sin ort wärkställa orderne om Kronosjutsens upbådande, gjordt sig mån då han mött närmaste fängesförare söderifrån Anders Olsson från Arendahl, att till honom aflevera dess Fänge, för att winna desto bättre utwäg till sjutsningsordernes fullgjörande, hafwandes den sednare, Anders Olsson, wäl sökt inwända, det han i början nekat till båda fångarnas emottagande, dock finnes det, att han dem wärkeligen sedermera antagit och med dem sig ock på wägen begifwit, och ifrån honom Anders Olsson, sedan de under hans wård woro komne, hafwa fångarne under wägen tagit flychten det är jämwäl anmält, att bägge fängesförarne såwäl Simon Mattisson som Anders Olsson, nyligen utstådt swår sjukdom, hwaraf de ännu äro med swaghet behäftade. Kommer det härtill, som ock

Sid 661

ock allmänna lagen uti 19 Cap: i slutet af 3 § MissgB. fatställer såsom en skjäligh grund härutinnan, att på den undkommas brått må göras afseende, och desse enfaldige fängesförare, som förestält sig de afwekne fångarne icke med någon missgärning eller brått wara beswärade, då den ene allena rymt och den andre blifwit legd att ärsätta dess ställe i Kronans tjenst, således jämwäl trodt sig efter deras föregifwande säkre och att icke böra förmoda, det slike fångar behöft eller warit sinnade att taga flychten, dertill de ingen benägenhet hade wisat; Så och enär de nu likwäl afwikne Olof Norum och Fredric Andersson, icke undankommit från någon Fästning eller sådan wacktare, som fångars wård der förtrodd är, men det deremot finnes hwad Simon Mattisson angår, att han äfwannämde Fångar förut redan från sig levererat till Anders Olsson, och hwad denne beträffar, såsom allena

fångeförare af allmogen, han genom Kongel:e Resolutionerne af den 16 Oct:br: 1723: och den 3 Augusti 1727: är från ansvar förskonad, då han isynnerhet de afwekne, allena under bewakning och ej under fängsligt förwar emottagit, kan TingsRätten, dem, Simon Mattisson och Anders Olsson, wid så sammanhängande omständigheter, icke till de stadgade böter eller annat straff skyldige förklara. Dock warda så wäl de nu tilltalade, som enhwar af deras wederlikar hwilcka Fängesjuts underlagde äro, på det strängaste åtwarnade, att wid alle slike tillfällen, den nogaste upmärksam= och warsamhet iackttaga, börandes alltid såsom högbemälte Resolutioner föreskrifwa, en KronoBetjent wara fången fölgacktig, som för dess säkra fortskaffande kan lagligen ansvarig wara. Hwilket alt likwäl enligt 25 Cap: 5 § RgsB:n: Kongel:e Maj:ts och Riksens höglåfl:e Gjötha HåfRätts vidare högrättwisa bepröfwande allerödmjukast underställes.

Sid 669

No 36 Stämning av vice landssekreteraren Per Edgren ang. kontrakt på Kroken mot avlidne f. kyrkoherde **Kloths** sterbhus. De kallas i texten för "samtelige Klotiske arfwingar".

Sid 709

Mitt i ett mål nämns en **tegelmästare** Bäfve.

Sid 713

No 57 Upskutne saken No 94 i SommarTingets domboken upropades sedermera, emillan Jon Olsson från **Råssön** kårande, och Assgud Assmundsson i Björnimb swarande, angående årsättning för på Pårsemyren i otid och omogen skuren hafresäd; hwarwid swaranden wäl tilstädeskom, men kåranden berättades **förrän sedermera kundgörelsen om den förändrade Tingsterminen utgick**, wara bortrest till sillefisket i södra skjäregrården, att han ej om detta Tings fullföljande warit underrättad.

I anseende härtill upskjutes alderdöre detta mål till nästa laga WinterTing härstädes och 4de dagen, då Parterne wid det förut förelagde Twå Riksdahl:rs wite skola sig här ofelbart inställa och TingsRättens wid SommarTinget meddelte utslag i allo fullgjöra.

Sid 731

No 75 Mål med redovisning av syn på Mällby i Skee sn.

Sid 737

Uppbuds- och lagfartsprot. vid HT

Elgö o Rossö fastebrev bild 3770

Sid 1269

År 1788 den 8de Decembr, tillföllge **förmedelst fienteligt infall från norska sidan** ytterligare utgågne Allmänne Kundgörelser, och wederbörligt tillkännagifwande, instälte sig undertecknad Lagman och häradshöfdinge **uppå Hede wid Tanum, såsom nu mera förordnat Tingsställe för hela Norrwikans domsaga** härstädes, at företa Laga HösteTing med Qwille och Bullarens Härader, närwarande berörde häraders wanliga nämnd. häradsdomaren Oluf Pärsson i Edsten : _ : _ : _

Sedan Gudtienstn blifwit förrättad, som skiedde af Adjuncten herr A. Bolin? ifrån Qwille, uti sockne kyrkian såsom nära belägen, domhafwanden med nämnden, och wederbörande församlat sig, uti Tings salen samt häradernes tillstädes warande Allmoge och Rättsökande sig jemwäl infunnit, hölts aldra först af domhafwanden, ett till tillfället, lägeligt Tahl, **då för första gången uti det nya Tingshuset härstädes Ting komer at förrättas**: hwarefter Laga Ting och Tings frid ofentel. utlystes. : _ : _ : _

*Aé: Följande textrika protokoll kan vara **INTRESSANT** att gå igenom, eftersom det troligen ger många uppgifter om hur saker och ting kunde gå till.*

Urtima ting 27 febr. 1789 <i>f. 1789</i>	sid 1355- 1365	Om f. soldaten Gude Jerner för upprepade häststölder-			OBS felinbundet protokoll Finns i 1788 års dombok Hade redan år 1785 varit dömd för stöld. Som soldat hade han haft namnet Kvist och är fortfar. inskriven vid kapten Plantings kompani vid Garnisonregementet
--	-------------------	---	--	--	--

Av ovanstående protokoll ang. Jerner framgår att han under 1785 varit inför Sunnervikens domstol för slagsmål på **Svarteborgs gästgiveri** och att två män, bl.a. en med namnet Korsgård, varit inblandad.

Jerner berättade mycket, bl.a. att han blivit dömd att sitta på Marstrands fästning och att han också avsuttit straffet där. Han hade sedan varit vid regementet i Göteborg och fått 9 månaders permission, då han vistats på många olika ställen, bl.a. i Norge. På sidan 1363 är **Herrestads gästgivargård** omnämnd.

Extra ord. ting 23 april på Vik	sid 1389	Om klagomål på Krono-betjänter
---------------------------------	----------	--------------------------------

Sid 1389 *Aé: Protokollet är skrivet med svag skrift och inte så lätt att tyda. Handstilen känner jag inte igen. Många rättelser och överstrykningar förekommer.*

A:o 1788 d:n 23 Aprilis infant sig undertecknade häradshöfdinge uppå Ordinarie Tingsstället **Gästgifwaregården Wjk** till at i underdånigst anledning af hans Kongl. Maj:ts allernådigste bref och befallning dat: Stockholm d:n 30 Octob: sistl. år inför ett Extra Ordinarie Ting upstogo ock **afgiöra de klagemål allmogen här i orten kunna hafwa emot Kronobetienter el:er eljest dem utj en ock annan måtto tryckia**, warandes tillstådes, effterskrefne Trowärdige och Edswurne Nämдемән såsom af:

Wätte härad
Anders Iwarsson i Kroken
Anders Swensson i Bofwald
Halfwård Assmundsson i Lommeland
Jon Olufsson i Sundby
Mickel Nilsson i Öfwerby
Hans Bertelsson i St. Wässby

Tanums härad
Jul? Pärsson i Gurssröd
Simon Olufsson? i Kalleby
Jöns Hansson i Arendal
Anders Hansson? i Hogar
Hans Andersson i Erssröd
Oluf Olufsson i Liungbytorp

Sedan ExtraOrdinarie TingsRätten utj Tingsstugan nedsatt sig blef, först hans May:ts allernådigste bref och Constitutorial till detta Extra Ordinarie Tinget upläset och deruppå Tingsfreden på wanligt sätt förkunnat ock utlyst. Och som högtbem:te hans Kongl. May:t utj sitt samme Nådige bref befalt at wid samma tillfället skall liquidenas öfwer Allmogens obetalte Inquarteringer, siutz ock giärder, alltså företog sig Extra Ordinarie TingsRätten at igenom läsa de liquidationer och längder som utj detta häradet af Cronobetienten kunna wara författade, ock som wjd noga befrågan ock öfwerseende det befantz at icke rätt ock tillförlätelig liquidation här utj fögderiet warit hållen sedan 1713, ity?? nödgades Extra Ordinarie TingsRätten jemte närwarande Krono Sid 1391

Aé: På grund av bruna fläckar kan inte alla bokstäver ses.

Befallningsman Erik Engström ock häradsskrifwaren Holger Lundström för åren 1717 och 1718 liquidera med Allmogen öfwer deras giärder ock Inquarteringar, effter den anledning? som af deras meddelte quittencer ock eliest war till fåendes?; äfwen wäl om intet beskied stod till at århålla om Allmogens stora skiutzningar måst Extra Ordinarie TingsRätten sig med desammas Examinering ock up?skrifwande uppehålla.

Emedlertid ock då detta företagas skulle instälte sig Hr lcapitain Pinello samt begge Regementz skrifwarne wjd Bohus? läns Cavallerie ock dragone Garnison? Palmborg ock Wolke?? insinuerande, ett Memorial underskrifet af Hr Capitaenen sielf? ...? dato med? begiäran at samma måtte ...? Extra Ordinarie TingsRätten upläsas? alla sine Clausuler och utj Protocollet ...? ..te? bestående stemma? af fölliande? innehåld.

:_:_:_ *Aé: Härefter följer ett par sidor med text, som till största delen är överstruken.*

Sid 1393

:_:_:_

N:o Sifwer Olufsson i Nödöhn klagar, at skiutzRättaren Sifwer Olufsson i Nedanberg taget af honom 2 st. hästar till EnrouleringsBåtsmän Oluf Söfrensson? på Kosteröhn ock Trulss Tomasson på Mohn till Strömstad ::_:_

N:o Emedan Allmogen såwäll utj Wätte som Tanum ock Qwille icke welat tillstå sig hafwa fådt någon betalning för ett ski..? de ...terat? till några Enroulerings Båtsmän ifrån Strömstad d. 24 Ap, 1720, bestigande till 8 dr 24 /: ::_:_

Aé: Här slutar jag skriva av. Texten är alldeles för svårtolkad.

Alla sidor finns emellertid PRINTADE och ligger som bilaga här.

Sid 1411- baksidan

Aé: Detta är protokollets sista sida. Jag har inte uppfattat., att man gjort något sammandrag av vad man kommit fram till, men det hela måste ha redovisats för Konungens Befallningshavande i Göteborg, som i sin tur lämnat redogörelse till Kungl. Maj:t.

Utskrift 21 juli 2016.

Sid 391 **Aé: INTRESSANT**

Nedanstående mål har jag tidigare endast skrivit av i vissa delar. Jag tydde då, lite förhastat texten om brevet från år 1423 att avse något som hänt 365 år tidigare, vilket skulle ha varit år 1058. Alltså en väldigt spännande avlägsen tid.

Mitt "fynd" spred jag bl.a. till Bohusläns Museums forskare Helene Carlsson och några intresserade orsbor och hembygdsforskare.

När Helene C. trots ledighet tog sig tid att se på målet kom hon fram till att de 365 åren nog skulle räknas från domboksåret bakåt, vilket blev år 1423.

Det var ju väldigt tråkigt och inte lite snopet för mig, som spridit mitt speciella "fynd" till några hembygdsintresserade, bl.a. "markavläsaren" Bo Magnusson.

Efter genomläsning av ett mål om kvarnarna från år 1746 trodde jag mig senare ha lurat ut, att den omnämnda Hvass-stensholmen kan vara detsamma som torpet Holmen. Jag meddelade Bo och han gick sin vana trogen nästan genast ut i markerna tillsammans med en orsbo, som visade honom var han sett kvarnstenar. De fann sammanlagt 4 kvarnstenar mer eller mindre gömda under växtligheten. Bo har föreslagit, att vi efter vidare undersökningar i trakten skall skriva ihop något om kvarnarna i området och vad vi vet och kan få fram.

Därför gör jag nu en komplett avskrift av det aktuella målet

Sid 391 **Aé: INTRESSANT- Händelse år 1423 omnämns.**

No 54 Upropades enligt No: 80 i Winter Tings domboken, upskutna målet emillan Nils Hansson, Olof Andersson och Olof Eliasson i **Yttre Buar** hufwudkärander, samt desses grannar på hemmanet **Nöddön** Jöran Heljesson, Lars Andersson, Hans Thomasson, Daniel Nilsson och Nils Nilsson swarander, de förre efter hufwudstämning angående förbud emot **wattns updämning wid the sednares qwarn**, och the sednare efter genstämning, **om rättighet till then så kallade Hwaßstensholmen**, det alt Höste= och WinterTingsprotocollerne närmare omförmäla.

Härwid infunno sig förenämde Parter, af hwilka swaranderne från Nöddön, anmälte, att de ej förr än i dag trodt någon Förening kunna träffas, hwarföre

Sid 393

före de före detta Tings början låtit till deras rättigheters förswar, författa ett skrifteligt anförande, det de anhöllo till framdeles uplysning måtte i protokollet få inflyta, som bewiljades, så lydande.

AllerÖdmjukaste Anförande.

Sedan wi Allerödmjukast undertecknade Åboer på hemmanet Nöddön, med all uptänkelig beredwillighet, sökt att med våre kårande wederparter och grannar på Yttre Buar vinna en med Lag och rättwisa öfwerensstämmande förening uti det af dem så wäl emot oss instämde, som af oss mot dem genstämde Rättegångsmål, angående af de förre bestridd dämning wid en wår qwarn, så wäl som om rättigheten till den så kallade Hwaßstensholmen, det förledne Höste= och WinterTingsprotocoller närmare wisa, men ingen med billighet instämmande förening har kunnat årnås, så hafwe wi för oss ej annan utwäg sedt, än att wid Rättegångens fullföljande möta våra wederparter med de skjäl wi härefteråt i djupaste ödmjukhet få framte.

Uti hufwudmålet om wattudämningen, få wi alltså förete och oss åberopa, i afskrift bifogade gamla Bref af År 1423: som uttryckeligen tillkännagifwer och fulltygar, att de der nämde män från Buar eller som det i brefwet nämnes Budhom, för TrehundradeSextioFem år tillbaka såldt och updragit wår innehafwande qwarneFårss till en af våre Förfäder benämnd **Orm Bardsson**, och wisa wederparterne eller någon annan ther the gitta, att Nöddön med Fröängen och berörde qwarneFårss någon tid altsedan warit utom samma Börd, så att wi desto mer uti första fängesmannens rätt och ägo sitta. Samma gamla bref gifwer ock tillkänna, att den blifwit våre förfäder, och genom dem, oss tillägnad till ewärdelig ägo, och det ej allena sjelfwa qwarneFårssen, utan ock med uttryckelige ord, alle dertill liggande och så kallade dess lutter och lunnestøder, hwilka ord, wäl efter deras rätta förstånd, innefatta någre närbelägne lägenheter på sjelfwa jorden och marken, men alraoförnekligast är wattudämningen sådan, som wi den af ålder nyttjat, såsom en omedelbar tilhörighet af Fårssen, hwarwid wi desto mer påstå att blifwa orubbat bibehåldne. Tidens längd, som innefattar otalige många och store förändringar och omskiften både af krig och fred, dansk och swensk öfwerhet, har dock icke kunnat förordsaka, att wi gådt förlorade om våre gamle åtkomstbrefwer, utan att de althittills blifwit förwarade, hwilket ock styrker sanningen deraf, att hemmanet åtfölgt en slägts ägo man efter man i framgen Börd, under hwilken tid wäl ofta arfwingar emillan skjedt utlösen, att i synnerhet wi och våre sednare förfäder, tid efter annan, förskaffat oss på hemmanet och alle dess förre och sednare tilhörigheter, laga medfart till oryggelig säkerhet och laga kraft, hwarifrån wi hwarken kunne eller wilje oss begifwa, utan enständigt derwid förblifwe, att qwarneFårssen och thy åtföljande dämning, är en urgammal och wälförwärfwad wår ostridige ägendom. Härigenom är wår äganderätt ej mindre till qwarneFårssen, än till dämningen, så fulltygad, att ingen owäldig kan densamma i twifwelsmål eller fråga ställa. Men uti hwad till genstämningsmålet hörer, böre wi ock förnämligast wisa wår rätt och åtkomst till den så kallade Hwaßstensholmen, hwilken

Sid 393

Aé: Del av texten vid inbindningen är ej synlig. Dessutom verkar papperet ha en liten vikning, som försvårar tydandet.

hwilken i ålder, icke gifwer den förra mycket efter. Dertill? få wi härhos, allerödmjukast leda wår rätt i bewis med afskrifter af twänne gamla bref af längst framfarne? Åren 1435 och 1441, så wäl som det förstnämnde, till deras richtighet bestyrkte och från Originalspråket öfwersatte af en ganska lärd hedersman, hwilka bägge wisa, att att (*Aé: Det står 2 ggr*) **åfwannämde Orms son Olof Ormsson**, lika med dess Fader en af våra förfäder, då till ewärdelig ägo, tillhandlat sig sammanräknade Tre öres bol jord kallade Hwaßstensholmen. Att denna jord så kallade holme, är belägen wid åfwananförde qwarneFårss, och genom wattnets dämning derstädes undfådt? ej allena dess synbara beskaffenhet, utan ock? första delen af dess namn, och sidsta delen utaf andre? kringliggande särskilte ägor, som innesluta dem som en holme, det gifwer sig sjelf nogsamt till känna? men ännu närmare fulltygas sådant genom bifogade BesigningsAttest under den 24 Maji 1743 uprättad efter dåwarande domhafwandes förordnande i orten.

Då desse bewis tagas till grund, och wår äganderätt? till den så belägne HwaßstensHolmen är öfvertygelig, blifwer? ock det uppenbart, att hufwudkåranderne icke äga fog eller? rätt att bestrida oss och wår qwarn, den af ålder the..? hörande wattudämning, emedan the då ej deraf s..s.? härwid är dessutom till märkandes, att intill förbenemde? qwarneFårss icke stöta någre kåranderne inägor? som? kunna lida, utan skog och gammal odelt utmark..? randes? deras åberopade anghage ej annat, än en kräckning, dertill kåranderne aldrig kunna wisa? det de banat sig sådan wäg, som lagen i 10 Cap: 4 § Rg:? bjuder och föreskrifwer, utan att den till rätta hufwudsaken?, hwaraf den tagen är, bör ostridigt lagligen utlä..?. Och årbjuda wi oss med närwarande wittnen i bewis leda? att kåranderne för icke flere år sedan, så wäl berörde? hage med gärdesgård instängt, än att det ännu kan ...? uti manna minne, som ock att de nu gå längre m...ter? och gräs eller höets afbärgning, än tillförene.

På alle desse grunder och oemotsägelige skjäl, påstås? derföre alraödmjukast, att åfwensom sjelfwa qwarnen? och qwarneFårssen oss wisserligen icke kan betagas, ..ge? wi rättwisligen blifwa bibehåldne wid den dertill h..de? wattudämning såsom wi af ålder warit och ännu ..ligen? äro berättigade, att den utan intrång nyttja ...? wi wisat, att de icke hafwa laga skjäl att klaga öfwer ...? deraf, hwarförutan wi lika ödmjukast yrke och påstå, rättwisligen warda förhulpne och återfå wår rätt..tiga? äganderätt till Hwaßstensholmen, såsom hwilken? och laga åtkomst dertill wi tydeligen fulltygat ...? att oss af hufwudkåranderne måtte tillämnas? 16 rdr: 32 skr: för Rättegångskåstnaden. Nöddön den 18 Junii 1788:

Aé: Det finns inga namn underskrivna.

Härjämte upwisades de återopade gamle köpebrefwer af Åren 1423:, 1435:, och 1441: uti bestyrkte afskrifter.

Efter upläsande häraf, inlämnade Parterne en dem emillan träffad och skrifteligen författad Förening så lydande:

Till att Förekomma och undwika, såwäl widlyftige rättgångs Processor och dryga kåstnader, som och at bibehålla oss wid kärlek och god gransämja, hafwe wi samtelige åboer och Jordägarne uti Yttre Bufwar Skje sochen Nils Hansson, Nils Björnsson och Olof Andersson samt Nöddöns åboer Jören Heljisson, Lars Andersson, Nils Jacobsson, Daniel Nilsson och Nils Nilsson Jngångit och afslutat en friwillig och wälbetänkt förening, uti vår upståndne updämning och ägoskillnadz twist, på sådan grund och mening som följer neml:n: at wi börjat at gjöra skillnaden eller delet emillan Yttre Bufwar och Nöddöns ägendom, uti en stor sten med fot, som står wid Hedängs Rönnings gårdesgård, der i samma sten är uthackat på ena sidan bokstäfwer af DELE, derifrån ända Linea recta i wäster till **den så kallade Wass stens holmen derrest och är hackat samma märke af DELE**, vidare härifrån samma wäderstrek i wäster till en bergshälla som är hackat samma deles märke uti, och ligger wid en gårdesgård på wästre kanten husestöet, som och är uthackat förenämde märke, ytterligare derifrån Linea recta rätt fram uti en liten insjö eller kjärn, derest detta dele

Sid 398

dele slutar: För det andra, och hwad angår qwarn wattnets updämmande, så gjöre wi härutinnan det fasta beslut, at ifrån Korsmässan om wåren, och till den tiden ängen är slagen och höet inberggat, skall damlukan wara öppen och Ledig till wattnets afLopp, men sedan om watten kommer, som kan förslå till mahlning, så skall ingen dämning af watten, derstädes förhindras. Ytterst och för det sista utfäste wi samtelige, at derrest någon af hemmansboerne å båda sidor, åtager sig at denne vår wänliga förening åtala eller klandra, så skall den häfta och answara alla såmedelst upgående RättgångzKåstnader och tidsförspillan. Hwilcket alt wi försäkra och bestyrcka med våre egenhändige underskrifter, och hwarjemte wi ödmjukeligen anhålla om högtärade domstolens och Lofl. Tingzrättens Laga fasta och upbud till framdeles säkerhet. Som skjedde på Tingstället Wik d. 19 Junij 1788.

tillkallade
wittnen på begjåran
Bemgt Erichsson

Gustaf Trulsson
nämndemän

Nils N:H:S: Hansson
Nils N:B:S: Björnsson
Olof O:A:S:Andersson alla i Yttre Bufwar
Jören I:H:S: Helgisson
Lars L:A:S: Andersson
Daniel D:N:S: Nilsson
Nils N:I:S: Jacobsson
Nils N:N:S: Nilsson Nöddö åboer

Som jämwäl uplästes och arkändes.

Och emedan Parterne såmedelst, twisten sig emillan nedlagt; Ty låter och TingsRätten, enligt 20 Cap: RgsB:n: Rättgångngen dem emillan i fölge deraf uphöra och afstadna.

Aé: De omnämnda avskrifterna av utdrag från domböckerna samt brevet från år 1423 finns inte med i domboken. Den i ovanstående förening begärda laga fastan syns inget om i tingets lagfarts- eller inteckningsprotokoll, så där finns inte heller nämnda handlingar.